

Tilläggsyrkande
Ärende 20
2026-03-04

M, D, L, KD

Tilläggsyrkande angående Göteborgs Stads plan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck 2026-2027

Förslag till beslut

I Kommunstyrelsen och Kommunfullmäktige:

- *Göteborgs Stads plan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck 2026-2027* godkänns inkl. revideringar i enlighet med intentionen i detta yrkande;
 - Utgångspunkt i det arbete som nu sker på statlig nivå på området.
 - Längre plantid & i stället mer uppföljning.
 - Tydliga skrivningar om normer och värderingar.

Yrkandet

Hedersrelaterat våld och förtryck är ett utbrett problem i Sverige – och ska tas på yttersta allvar. Mycket har hänt på området sedan tidöpartierna tog över makten, och ett flertal åtgärder har införts och kommer införas framåt. Regeringen har till exempel meddelat att man ska ta fram en ny nationell strategi som börjar gälla från 2026. Denna strategi ersätter den nuvarande strategin mot mäns våld mot kvinnor och ska omfatta både våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck, tillsammans med andra relaterade områden som prostitution och människohandel. Syftet är tydligare styrning, större effektivitet och strukturerad uppföljning. Arbetet med *Göteborgs Stads plan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck 2026-2027* ska ta utgångspunkt i det arbete som nu sker på statlig nivå på området.

Vi ser också potential att minska administrationen genom att ha en längre plantid än två år, och i stället ha uppföljning med några års mellanrum. Då blir det mer fokus på att jobba med själva insatserna.

Vi saknar samtidigt tydliga skrivningar om normer och värderingar. Enligt studie från Örebro universitet har hedersnormerna fördubblats de senaste åren i Göteborg - och idag lever var tredje ungdom med hedersnormer. Det är katastrofala siffror. Studien konstaterar även att nästan alla som lever med kyskhetsnormer tycker att deras normsystem är bättre än det svenska normsystemet. *Göteborgs Stads plan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck 2026-2027* behöver kompletteras med ett tydligt normperspektiv, där heders- och kyskhetsnormer definieras som en central del av problembilden och som ett prioriterat mål för stadens förebyggande arbete.

Tilläggsyrkande

2025-01-23

Ärende.nr SLK-2025-01073

Tilläggsyrkande angående Göteborgs Stads plan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck 2026–2027

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

Kommunstyrelsen får i uppdrag att komplettera planen med följande åtgärder:

- Säkerställa att barn, unga och föräldrar tidigt får information om svensk lagstiftning, barns rättigheter och samhällets nolltolerans mot hedersrelaterat våld och förtryck via skola, förskola, socialtjänst och andra tidiga kontaktytor.
- Stärka kunskap och medvetenhet om hälsomässiga, sociala och rättsliga aspekter av nära släktskapsäktenskap, inklusive kusinäktenskap, inför och efter lagändringen 2026.
- Säkerställa att stadens externa och interna kommunikation, inklusive bildval och informationsmaterial, inte normaliserar eller reproducerar hedersrelaterade normer, till exempel genom att avbilda barn eller minderåriga i slöja.

Yrkandet

Hedersrelaterat våld och förtryck är ett allvarligt samhällsproblem som kräver tidiga och konkreta förebyggande insatser utöver befintliga rutiner. Genom saklig information till barn, unga och familjer om lagstiftning, barns rättigheter och nolltolerans mot hedersnormer kan utsatthet förebyggas och skyddet stärkas.

Från juli 2026 förbjuds äktenskap mellan kusiner i Sverige, vilket markerar statens tydliga ställningstagande mot normer som kan leda till social kontroll och utsatthet. Göteborgs Stad behöver därför säkerställa tydliga informationsinsatser både inför och efter lagens ikraftträdande. Erfarenheter från andra europeiska länder, såsom Danmark, visar att tidig, saklig och riktad information är en viktig del av ett effektivt förebyggande arbete.

Stadens kommunikation och bildval bör inte normalisera hedersrelaterade normer. Genom att undvika symbolik som kan kopplas till könsrelaterad kontroll av barn stärks ett konsekvent barnrättsperspektiv och det förebyggande arbetet mot hedersrelaterat våld.

Tilläggsyrkande
2026-02-13

V,S,MP

Nr 28

Tilläggsyrkande angående Göteborgs Stads plan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck 2026-2027

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Socialnämnd Centrum får i uppdrag att under planperioden 2026–2027 påbörja arbetet med att ta fram en efterföljande plan för Göteborgs Stads arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck, i dialog med övriga socialnämnder, utbildningsnämnder Stadsledningskontoret samt övriga berörda nämnder. Den nya planen ska bygga på en utvärdering av aktiviteter och organisation. Utvärderingen ska fokusera på att vi når de målgrupper som berörs och ska omhänderta identifierade utvecklingsbehov. Planen ska beakta behovet av långsiktighet och likvärdighet i stadens arbete.
2. Socialnämnd Centrum får i uppdrag att parallellt påbörja arbetet med att följa upp och ta fram en ny plan för våld i nära relationer. Uppföljningsarbetet ska ske i dialog med övriga nämnder och bolag som berörs av planen.
3. I övrigt bifalla tjänsteutlåtandet

Yrkandet

Frihet från hedersrelaterat våld och förtryck är en mänsklig rättighet och planen för arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck utgör en viktig del i stadens arbete mot våld och för mänskliga rättigheter.

Göteborg stads arbete för att motverka hedersrelaterat våld och förtryck hedersrelaterat våld och förtryck (HRV) har utvecklats och intensifierats. De specialistverksamheter/funktioner som har inrättats har haft en avgörande betydelse för stadens arbete och de förflyttningar som skett inom området. Att resursteam heder, regionalt stödcentrum heder med flera har goda möjligheter att fortsätta arbetet samt att deras kompetens, erfarenheter och stöd tas tillvara av personal inom berörda förvaltningar är viktigt för en fortsatt utveckling av arbetet. Arbetet mot HRV är viktigt och vi ser positivt på förslaget till plan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck. Vi vill fortsätta att utveckla arbetet mot HRV och därför ska arbetet med att följa upp arbetet med HRV och ta fram en ny plan påbörjas.

Den nya planen ska följa den nya socialtjänstlagen, omhänderta utvecklingsbehov samt säkerställa att det alltid ska finnas adekvat och snabbt stöd för de som utsätts för HRV och insatser för de som utsätter andra. Planen ska säkerställa att nuvarande organiseringen analyseras utifrån dess funktion, nytta och påverkan på det dagliga arbetet. Uppföljningen

av nuvarande plan och utvecklingen av den nya planen ska säkerställa att insatserna når berörda målgrupper, inklusive äldre, personer med funktionsnedsättning och hbtqi personer. Stödet ska utvecklas så att personer som indirekt drabbas av HRV ska erhållas stöd, det förutsätter att socialnämnderna har resurser och kompetens att arbeta med frågan, både i form av riktade verksamheter som resursteam heder och regionalt stödcentrum, men också genom att alla socialsekreterare har möjlighet till stärkt kompetens, rutiner och stöd för att kunna agera. Civilsamhället gör ett stort arbete för att förebygga och ge stöd vid HRV, Det ska finnas en väl utvecklad samverkan mellan förskola, skola, socialtjänst civilsamhället och polis.

Planperioden gäller under 2026 och 2027 vilket gör att beslutet om att följa upp och påbörja arbetet med att ta fram en ny plan tas redan nu. Anledningen att planen gäller för 2026 och 2027 är för att den ska takta med arbetet mot våld i nära relationer. Vi ser att det fortsatt är av vikt att planerna synkroniseras i syfte att undvika dubbelstyrning och merarbete. Därför lägger vi samtidigt uppdraget om att följa upp och ta fram en ny plan för våld i nära relationer som tar fasta på det pågående utvecklingsarbetet för att stärka samverkan, kunskapen om gemensamma instatser och att säkerställa att alla målgrupper får stöd efter behov. Planerna ska komplettera annan styrning inom området mänskliga rättigheter samt brottsförebyggande arbete med aktiviteter som främjar målgruppens rätt till stöd och skydd.

Båda planerna ska särskilt beakta det förebyggande arbetet för att skydda barn och arbetet med metoder för att bedöma barn och ungas utsatthet ska ingå i planen. Planerna ska följa den nya socialtjänstlagen och utgå från evidensbaserade metoder.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2025-12-15

Ärendenummer SLK-2025-01073

Handläggare

Jeanette Stål

Telefon: 031-368 03 13

E-post: jeanette.stal@stadshuset.goteborg.se

Göteborgs Stads plan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck 2026-2027

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Göteborgs Stads plan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck 2026-2027, i enlighet med bilaga 5 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, antas.
2. Redovisning av kommunfullmäktiges uppdrag 2024-04-25 § 143 till socialnämnd Centrum, att ta fram en ny plan för Göteborgs Stads arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck, antecknas och förklaras fullgjort.
3. Redovisning av kommunfullmäktiges tilläggsuppdrag 2024-10-10 § 412 till socialnämnd Centrum, att utveckla och fortsatt hantera statistik över barn och unga som förs ut ur landet på grund av hedersrelaterade anledningar, antecknas och förklaras fullgjort.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige beslutade 2024-04-25 § 154 att ge socialnämnd Centrum i uppdrag att ta fram en ny plan mot hedersrelaterat våld och förtryck samt beslutade om ett tilläggsuppdrag 2024-10-10 § 412 att utveckla och fortsatt hantera statistik över barn och unga som förs ut ur landet på grund av hedersrelaterade anledningar.

Planen innehåller fem aktiviteter och riktas till socialnämnderna och utbildningsnämnderna. Planen har synkroniserats i såväl innehåll som tidsram med Göteborgs Stads plan för arbetet mot våld i nära relationer 2024-2027.

Stadsledningskontoret bedömer att synkroniseringen är ändamålsenlig ur perspektivet att bidra till mer effektiv och stringent styrning och det kan även leda till ökad samordning inom området. Att tidsramen är samma ger möjligheter till en gemensam uppföljning av planerna. Det bedöms skapa förutsättningar för ett mer effektivt och sammanhållet arbete samt minska den administrativa belastningen för förvaltningarna.

Planen bedöms också stärka förutsättningarna för att särskilt utsatta grupper inom en hederskontext, som hbtqi-personer och personer med funktionsnedsättning, får stöd och skydd. Planen bedöms även kunna bidra till de jämställdhetspolitiska målen samt stärka barns rätt till ett liv fritt från våld.

Stadsledningskontoret bedömer att planens aktiviteter är väl avgränsade, relevanta och möjliga att genomföra under given tidsram. Planens omfång och inriktning ligger i linje med den omformning av styrningen på området mänskliga rättigheter som pågår. Slutligen bedömer stadsledningskontoret att de utgångspunkter som kommunfullmäktige gav i uppdraget till socialnämnd Centrum är omhändertagna.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Hedersrelaterat våld och förtryck kan få konsekvenser för den utsattas ekonomi. Möjligheterna att utbilda sig och arbeta kan vara begränsade. Våldet och förtrycket kan leda till psykiska och fysiska men som försvårar förvärvsarbete. Socialförvaltning Centrum bedömer att aktiviteterna i planen kommer att förbättra individens möjligheter att få tillgång till adekvat stöd och skydd. Socialförvaltningen bedömer att aktiviteterna som föreslås i planen kan genomföras inom de berörda förvaltningarnas budgetram. Att Regionalt stödcentrum heder fortsatt utbildar i bedömningsmetoden PATRIARK, och att det finns utbildning och metodhandledning internt i staden är dock en förutsättning för att aktiviteterna ska rymmas inom förvaltningarnas budget. Det är tänkbart att förslaget leder till ökade kostnader, eftersom aktiviteterna i planen förväntas leda till att fler utsatta personer upptäcks och får tillgång till stöd och skydd. Om staden bedriver ett effektivt och kunskapsbaserat förebyggande arbete är det dock möjligt att förekomsten av hedersrelaterat våld och förtryck på sikt minskar. I ett sådant scenario är det tänkbart att stadens kostnader för stöd- och skyddsinsatser minskar.

Bedömning ur ekologisk dimension

Socialförvaltning Centrum och stadsledningskontoret har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Frihet från hedersrelaterat våld och förtryck är en mänsklig rättighet. Socialförvaltning Centrum bedömer att förslaget till ny plan utgör en viktig del av stadens arbete mot våld och för mänskliga rättigheter. Den kompletterar stadens plan för arbete mot våld i nära relationer 2024-2027 och annan styrning inom området mänskliga rättigheter samt brottsförebyggande arbete med aktiviteter som främjar målgruppens rätt till stöd och skydd.

Förslaget innehåller riktade aktiviteter som kan ge hbtqi-personer och personer med funktionsnedsättning ökade möjligheter att få adekvat och likvärdigt stöd. En ambition är att planen ska främja en likvärdig handläggning av hedersrelaterade ärenden. Socialförvaltningen bedömer att detta kan få positiva effekter för tilliten till staden i allmänhet och socialtjänsten i synnerhet, då förutsägbarheten i handläggningen av dessa ärenden kan förväntas öka. Stadsledningskontoret bedömer att planens aktiviteter kan ha positiva effekter på de jämställdhetspolitiska målen samt på barns rättigheter.

Samverkan

Det remitterade förslaget till plan har informerats om i respektive svarande förvaltnings FSG samt samverkats i socialförvaltning Centrums FSG 2025-10-14. Information i CSG 2025-11-13, dialog 2025-11-27 och samverkan 2025-12-11.

Bilagor som ingår i beslutsunderlaget

1. Kommunfullmäktiges protokollsutdrag 2024-04-25 § 154
2. Kommunfullmäktiges protokollsutdrag 2024-10-10 § 412
3. Handlingar från Socialnämnd Centrum 2025-10-21 § 205
4. Protokollsutdrag CSG 2025-12-11 § 5 a
5. Göteborgs Stads plan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck 2026-2027

Beskrivning av ärendet

Kommunstyrelsen och kommunfullmäktige har att ta ställning till socialnämnd Centrums uppdrag att ta fram en ny plan för Göteborgs Stads arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck samt tilläggsuppdraget att utveckla och fortsatt hantera statistik över barn och unga som förs ut ur landet på grund av hedersrelaterade anledningar.

Kommunfullmäktige beslutade 2024-04-25 § 154 att ge socialnämnden Centrum i uppdrag att i dialog med övriga socialnämnder, utbildningsnämnder och stadsledningskontoret ta fram en ny plan för Göteborgs Stads arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck. Enligt beslutet ska den reviderade planen, där det är möjligt, synkroniseras med mål och aktiviteter i Göteborgs Stads plan för arbete mot våld i nära relationer 2024-2027. Kommunfullmäktige beslutade även att den nya planen ska:

- a. omhänderta och bygga på resultaten i utvärderingen av nuvarande plan och skapa en likvärdig struktur för arbetet mot hedersrelaterat våld i hela staden,
- b. inkludera åtgärder som möter Stadsrevisionens rekommendationer i granskning av arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck (2023-09-19) samt berörda nämnders svar på Stadsrevisionens rekommendationer inklusive översyn av vilka rutiner inom socialnämnder och utbildningsnämnder som behöver uppdateras för att arbeta likvärdigt i staden med god samverkan,
- c. ha ett särskilt fokus på utbildnings- och informationsinsatser för barn och unga respektive medarbetare och chefer inom socialnämnder och utbildningsnämnder,
- d. inkludera aktiviteter för stärkt samverkan mellan förskola, skola, socialtjänst och polis särskilt vid misstanke om eller konstaterade bortföranden av barn, samt aktiviteter för hur både kommunala skolor och friskolor kan delta aktivt i arbetet mot hedersrelaterat våld.

Enligt tilläggsuppdraget från kommunfullmäktige 2024-10-10 § 412 ska socialnämnd Centrum Socialnämnden inom ramen för framtagandet av ny plan för Göteborgs Stads arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck, utveckla och fortsatt hantera sammanställningar av statistik över barn och unga som förs ut ur landet på grund av hedersrelaterade anledningar.

Beredning av ärendet

Förslaget till ny plan mot hedersrelaterat våld och förtryck baseras på flera olika underlag som utvärderingen av nuvarande plan, stadsrevisionens granskning samt berörda nämndernas yttranden över granskningen. Underlagen har kompletterats med dialoger med socialförvaltningarna, utbildningsförvaltningarna, förvaltningen för arbetsmarknad och vuxenutbildning samt stadsledningskontoret. Förslaget till plan har varit ute på remiss till berörda nämnder, stadens råd och ungdomsfullmäktige enligt beslut i socialnämnden Centrum 2025-03-25 § 72. Under remissperioden hade socialförvaltning Centrum dialoger med remissinstanserna.

I framtagandet av förslaget till ny plan mot hedersrelaterat våld och förtryck har intentionerna i förslaget till riktlinje för arbetet med mänskliga rättigheter och likvärdig service beaktats i planens utformning.

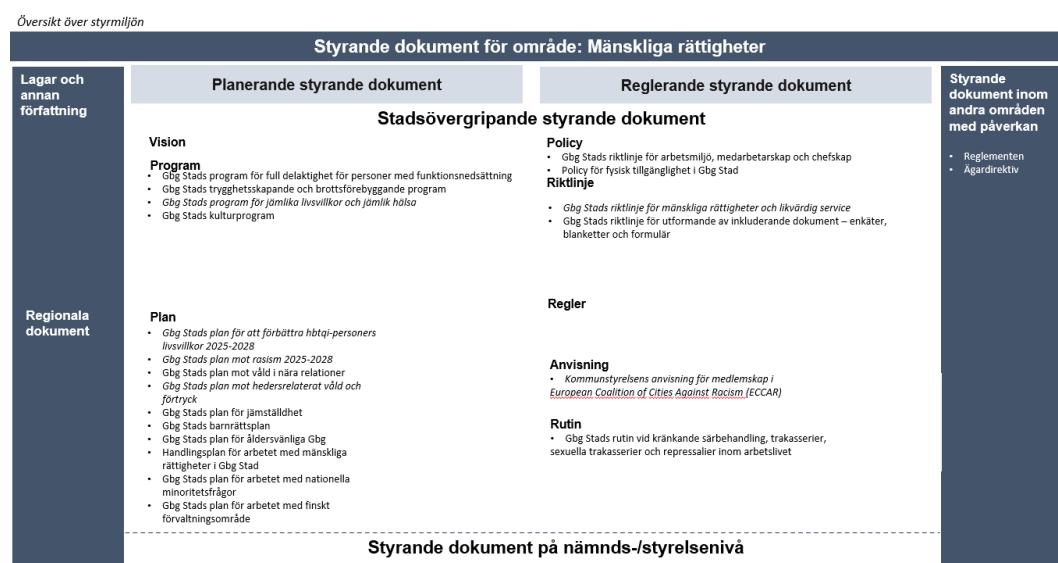
Styrmiljö

Arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck är mångfacetterat och sker på en generell nivå i samtliga nämnder i staden genom det övergripande arbetet mot brottslighet, våld i

nära relationer och för mänskliga rättigheter. De befintliga planer och program som har tydligast beröringspunkter med förslaget till ny plan mot hedersrelaterat våld och förtryck är:

- Göteborgs Stads plan för arbete mot våld i nära relation 2024-2027
- Göteborgs Stadstrygghetsskapande och brottsförebyggande program 2022-2026
- Göteborgs Stads handlingsplan för att stoppa nyrekrytering, gängkriminalitet och utvecklingen av parallella samhällen 2023-2026
- Göteborgs Stads program för jämlika livsvillkor och jämlik hälsa 2025-2030
- Göteborgs Stads barnrättsplan 2022-2025
- Göteborgs Stads program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2021-2026

Nedan presenteras en bild över aktuella och planerade styrande dokument på området mänskliga rättigheter.

Omhändertagandet av kommunfullmäktiges utgångspunkter

Kommunfullmäktige gav socialnämnden Centrum fem utgångspunkter om planens utformning och innehåll. Socialförvaltning Centrum har i arbetet med förslaget till ny plan beaktat dessa. En del punkter finns helt eller delvis omhändertagna i de fem aktiviteter som föreslås i den nya planen. Socialförvaltning Centrum bedömer att andra utgångspunkter är omhändertagna i andra planer eller i annat arbete som redan pågår i staden.

Den första utgångspunkten var att synkronisera den nya planen med mål och aktiviteter i Göteborgs Stads plan för arbete mot våld i nära relationer 2024-2027 där det är möjligt. För att möjliggöra för förvaltningarna att kunna synkronisera arbetet med de båda planerna har förslaget till ny plan mot hedersrelaterat våld och förtryck fått samma sluttid som planen mot våld i nära relationer, det vill säga år 2027. Förslaget till plan mot hedersrelaterat våld utgår även från samma områden som delmålen i planen mot våld i nära relation: förebyggande arbete, stöd och skydd, samt kvalitet i arbetet.

Andra utgångspunkten innebär att planen ska omhänderta och bygga på resultaten av utvärderingen av nuvarande plan och skapa en likvärdig struktur för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck i hela staden. I arbetet med att ta fram ett förslag till ny

plan har utvärderingens resultat varit centrala. Utvärderingen konstaterar bland annat att det har utvecklats olika arbetssätt i socialförvaltningarna. För att motverka detta finns aktiviteter som fokuserar på rutiner för att ställa frågor om hedersrelaterat våld och förtryck och likvärdighet i handläggningen av hedersrelaterade ärenden.

Tredje utgångspunkten handlar om att inkludera åtgärder som möter stadsrevisionens rekommendationer 2023-09-19 i granskning av arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck. Den gäller också berörda nämnders svar på revisionens rekommendationer, inklusive översyn av vilka rutiner inom socialnämnder och utbildningsnämnder som behöver uppdateras för att arbeta likvärdigt i staden med god samverkan. Under dialogerna har förvaltningarna beskrivit ett pågående arbete med att omhänderta revisionens rekommendationer och att förslaget till plan kopplar i det arbetet. Därmed bedöms rekommendationerna vara omhändertagna. Kontinuerlig översyn av rutiner och hur de tillämpas ingår i det systematiska kvalitetsarbetet, exempelvis genom egenkontroller. I och med den nya socialtjänstlagen är detta arbete än mer aktuellt för de fyra regionala socialförvaltningarna, förvaltningen för funktionsstöd och äldre samt vård och omsorgsförvaltningen. Det pågår också ett arbete i förskoleförvaltningen och grundskoleförvaltningen att se över och utveckla rutiner angående hedersrelaterat våld och förtryck, detta efter revisionens rekommendationer. Socialförvaltningarna och utbildningsförvaltningarna har även tagit fram en ny rutin för samverkan i hedersrelaterade ärenden som antogs 2025-02-12. Även denna rekommendation bedöms därför som omhändertagen.

Fjärde utgångspunkten beskriver att den nya planen ska ha ett särskilt fokus på utbildnings- och informationsinsatser för barn och unga respektive medarbetare och chefer inom socialnämnder och utbildningsnämnder. Kompetensutveckling för chefer och medarbetare om hedersrelaterat våld och förtryck pågår, inte minst utifrån de kunskapshöjande insatser som flera nämnder initierat efter revisionens granskning. Planen innehåller en aktivitet om kompetensutveckling angående särskild utsatthet för hbtqi-personer och personer med funktionsnedsättning. Planen mot våld i nära relationer innehåller även en aktivitet (1.4) om att utveckla arbetssätt med fokus på integritet, värderingar och frihet från våld där barn och unga är en av målgrupperna. Därmed omhändertas utgångspunkten i dessa planer, tillsammans med annat arbete som förvaltningarna gör på området.

Femte och sista utgångspunkten handlar om att den nya planen ska inkludera aktiviteter för stärkt samverkan mellan förskola, skola, socialtjänst och polis, särskilt vid misstanke eller konstaterat bortförande av barn, samt aktiviteter för hur både kommunala skolor och friskolor kan delta aktivt i arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck. Socialförvaltning Centrum konstaterar att det finns strukturer för samverkan med polisen. Regionalt stödcentrum heder har en polis anställd på 50 procent och staden har samverkan med polisen genom Barnahus. I planen för arbete mot våld i nära relationer finns en aktivitet (4.4) om att socialnämnderna ska säkerställa att det finns aktuella skriftliga överenskommelser med externa aktörer om samverkan i enskilda ärenden rörande våld i nära relationer. I aktiviteten ingår polisen. Aktiviteter om ytterligare samverkan med polisen anses inte nödvändigt. Angående samverkan mellan förskola, skola och socialtjänst har de regionala socialförvaltningarna och förskole-, grundskole-, och utbildningsförvaltningen tagit fram en gemensam rutin för samverkan vid misstanke om hedersrelaterat våld och förtryck mot barn och unga vuxna 0-21 år. Rutinen gäller

samverkan i individärenden och började gälla 2025-02-12. Behov av ytterligare samverkan kring den specifika problematiken kan fångas upp i aktiviteten om utveckling och användning av kartläggningen av bortförda barn. Under framtagandet av planen har en fördjupad dialog genomförts med förskoleförvaltningen, grundskoleförvaltningen och utbildningsförvaltningen om möjligheter till aktiviteter riktade till friskolor. Då konstaterades att staden saknar rådighet gällande styrning av friskolorna och att staden involverar friskolorna genom att dela information om hedersrelaterat våld och förtryck och att bjuda in till olika kompetensutvecklingsinsatser. Socialförvaltning Centrum föreslår därför ingen särskild aktivitet om att inkludera friskolorna ytterligare i arbetet.

Stadsledningskontorets bedömning

Stadsledningskontoret har deltagit i de workshops som hållits inför framtagandet av aktiviteter i planen samt haft ett flertal dialoger och möten med socialförvaltning Centrum kopplat till utgångspunkterna i uppdraget, till styrning och uppföljning på området och andra relevanta närliggande frågor.

Stadsledningskontoret bedömer att synkroniseringen med Göteborgs Stads plan för arbete mot våld i nära relationer 2024-2027 är ändamålsenlig ur perspektivet att bidra till mer effektiv och stringent styrning och det kan även leda till ökad samordning inom området. Att tidsramen är samma ger möjligheter till en gemensam uppföljning av planerna. Det bedöms skapa förutsättningar för ett mer effektivt och sammanhållet arbete samt minska den administrativa belastningen för förvaltningarna.

Socialförvaltning Centrum bedömer att aktiviteterna som föreslås i planen kan genomföras inom de berörda förvaltningarnas budgetram. Stadsledningskontoret delar den bedömningen. Planen bedöms också stärka förutsättningarna för att särskilt utsatta grupper inom en hederskontext, som hbtqi-personer och personer med funktionsnedsättning, får stöd och skydd. Planen bedöms även kunna bidra till de jämställdhetspolitiska målen samt stärka barns rätt till ett liv fritt från våld.

Stadsledningskontoret noterar att det i socialförvaltning Centrums tjänsteutlåtande framgår att det i socialförvaltningarnas handbok mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck understryks att standardiserade bedömningsmetoder ska användas så långt det är möjligt men att handboken främst är inriktad på vuxenområdet. Metoder för bedömning av barn och ungas utsatthet för hedersrelaterat våld och förtryck behöver även de vara standardiserade för att säkerställa god kvalitet och likvärdighet i bedömningarna.

Stadsledningskontoret bedömer sammanfattningsvis att planens aktiviteter är väl avgränsade, relevanta och möjliga att genomföra under given tidsram. Planens omfång och inriktning ligger i linje med den omformning av styrningen på området mänskliga rättigheter som pågår. De utgångspunkter som kommunfullmäktige gav i uppdraget till socialnämnd Centrum bedöms vara omhändertagna.

Jonas Kinnander

Direktör Ärende och utredning

Eva Hessman

Stadsdirektör

§ 154 Ärendenummer SLK-2022-00599

Utvärdering av Göteborgs Stads plan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck 2020-2023 samt redovisning av omhändertagande av åtgärder mot parallell rättsskipning

Beslut

Enligt kommunstyrelsens förslag:

1. Utvärdering av Göteborgs Stads plan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck 2020-2023, antecknas.
2. Socialnämnden Centrum får i uppdrag att ta fram en ny plan för Göteborgs Stads arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck utifrån utgångspunkterna nedan, i dialog med övriga socialnämnder, utbildningsnämnder och med stadsledningskontoret. Den reviderade planen ska där det är möjligt synkroniseras med mål och aktiviteter i Göteborgs Stads plan mot våld i nära relationer.
 - a. planen ska omhänderta och bygga på resultaten i utvärderingen av nuvarande plan och skapa en likvärdig struktur för arbetet mot HRV i hela staden,
 - b. planen ska inkludera åtgärder som möter Stadsrevisionens rekommendationer i granskning av arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck (2023-09-19) samt berörda nämnders kommande svar på Stadsrevisionens rekommendationer inklusive översyn av vilka rutiner inom socialnämnder och utbildningsnämnder som behöver uppdateras för att arbeta likvärdigt i staden med god samverkan,
 - c. planen ska ha ett särskilt fokus på utbildnings- och informationsinsatser för barn och unga respektive medarbetare och chefer inom socialnämnder och utbildningsnämnder,
 - d. planen ska inkludera aktiviteter för stärkt samverkan mellan förskola, skola, socialtjänst och polis särskilt vid misstanke om eller konstaterade bortföranden av barn, samt aktiviteter för hur både kommunala skolor och friskolor kan delta aktivt i arbetet mot HRV.

Tidigare behandling

Bordlagt den 21 mars 2024, § 116.

Handling

2024 nr 35.

Protokollsutdrag

Sammanträdesdatum: 2024-04-25

Yrkanden

Frida Tånghag (V), Ajsela Bruncevic (C), Viktoria Tryggvadottir Rolka (S) och Sophia Nilsson (MP) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Mariette Höij Risberg (D) och Kristina Norén Lallo (KD) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag och tilläggsyrkande från D, M, L och KD i kommunstyrelsen.

Kristina Bergman Alme (L) och Nina Miskovsky (M) yrkar bifall till stadsledningskontorets förslag och tilläggsyrkande från D, M, L och KD i kommunstyrelsen.

Agneta Kjaerbeck (SD) yrkar bifall till stadsledningskontorets förslag, tilläggsyrkande från SD samt tilläggsyrkande från D, M, L och KD i kommunstyrelsen.

Propositionsordning

Ordföranden ställer först propositioner på kommunstyrelsens förslag och yrkandet från Kristina Bergman Alme m fl och finner att kommunstyrelsens förslag har bifallits.

Ordföranden ställer herefter propositioner på bifall respektive avslag på tilläggsyrkandet från D, M, L och KD i kommunstyrelsen och finner att det har avslagits.

Ordföranden ställer därefter propositioner på bifall respektive avslag på tilläggsyrkandet från SD i kommunstyrelsen och finner att det har avslagits. Omröstning begärs.

Omröstning

Godkänd voteringsproposition: "Ja för avslag och Nej för bifall till tilläggsyrkandet från SD i kommunstyrelsen."

Omröstningen utfaller med 71 Ja mot 9 Nej. 1 ledamot avstår från att rösta.

Hur var och en röstar framgår av bilaga 3.

Protokollsanteckning

Daniel Augustsson (C) anmäler till protokollet att han rätteligen skulle ha röstat Ja i stället för att avstå i omröstningen.

Reservation

Ledamöterna från SD reserverar sig mot beslutet.

Protokollsutdrag skickas till

Socialnämnd Centrum

Protokollsutdrag

Sammanträdesdatum: 2024-10-10

§ 412 Ärendenummer SLK-2024-00318**Fortsatt hantering av socialnämndernas sammanställningar av statistik avseende barn och unga som förs ut ur landet på grund av hedersrelaterade anledningar****Beslut**

Enligt kommunstyrelsens förslag:

Socialnämnd Centrum får i uppdrag att, inom ramen för framtagandet av ny plan för Göteborgs Stads arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck, utveckla och fortsatt hantera sammanställningar av statistik över barn och unga som förs ut ur landet på grund av hedersrelaterade anledningar.

Handling

2024 nr 158.

Yrkanden

Simona Mohamsson (L), Nina Miskovsky (M), Jonas Nilsson (V), Johanna Holmdahl (KD), Alfred Ekman (S), Jenny Broman (V), Sophia Nilsson (MP), Jessica Blixt (D) och AnnaSara Perslow (C) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Agneta Kjaerbeck (SD) yrkar bifall till förslaget från SD i kommunstyrelsen.

Propositionsordning

Ordföranden ställer propositioner på yrkandena och finner att kommunstyrelsens förslag har bifallits.

Reservation

Ledamöterna från SD reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna yrkandet.

Protokollsutdrag skickas till

Socialnämnderna – Centrum, Hisingen, Nordost och Sydväst

Utdrag ur protokoll nr 10
Sammanträdesdatum: 2025-10-21

§ 205 Förslag till Göteborgs Stads plan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck 2026 – 2027

N164-1113/25

Socialförvaltningen Centrum har 2025-09-29 upprättat ett tjänsteutlåtande i rubricerat ärende.

Yrkanden

Claes Söderling (S) yrkar bifall till förvaltningens förslag.

Beslut

Socialnämnden Centrum godkänner förvaltningens förslag till Göteborgs Stads plan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck 2026–2027 och översänder den till kommunstyrelsen för antagande i kommunfullmäktige.

Socialnämnden Centrum förklarar uppdraget från kommunfullmäktige KF 2024-04-25 § 143 som slutfört.

Socialnämnden Centrum förklarar tilläggsuppdraget från kommunfullmäktige KF 2024-10-10 § 412 som slutfört.

Socialnämnden Centrum förklarar paragrafen omedelbart justerad.

Protokollsanteckningar

Max Rittberger (M) inkommer med ett yttrande från (M), (L) och (D). Se bilaga 1 till protokollet.

Agneta Kjaerbeck (SD) inkommer med ett yttrande från (SD). Se bilaga 2 till protokollet.

Dag för justering

2025-10-21

Vid protokollet

Sekreterare

Jeanette Nilsson

Ordförande

Jenny Broman (V)

Justerande

Max Rittberger (M)

Yttrande

M, L, D

2025-10-17

Ärende 8

Yttrande angående – Förslag till Göteborgs Stads plan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck 2026-2027

Yttrandet

Denna plan är ett viktigt verktyg för det fortsatta arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck. Vi ser att det fortfarande finns förbättringsområden och ser fram emot återredovisningen till stadsrevisionen gällande deras rekommendationer till förbättringar inom området.

Några saker vi vill lyfta i tjänsteutlåtandet är att Äldre samt vård och omsorgsnämnden påpekar att det saknas aktiviteter som beskriver med vilka verktyg personal inom deras förvaltning ska arbeta vidare efter genomförda utbildningsinsatser. Givetvis måste detta åtgärdas. Respektive nämnd bär ansvaret att säkerställa att medarbetare har kunskap, metoder och arbetssätt för att erbjuda stöd till våldsutsatta efter deras behov enligt planen för våld i nära relationer. Det är högst relevant även när det gäller hedersrelaterat våld och förtryck. Det är viktigt att detta sker och blir en integrerad och väl förankrad del i arbetet inom berörda förvaltningar.

En utvärdering av omorganiseringen av Socialförvaltningarnas lokala Resursteam Heder till att ha resurspersoner som ska stötta lokalt bör ske för att bedöma om dess effekter på verksamheten.

Något som inte framkommer tydligt i tjänsteutlåtandet är om Socialförvaltning Hisingen skapat någon gemensam rutin för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck.

I socialförvaltningarnas handbok mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck framgår att standardiserade bedömningsmetoder ska användas så långt som det är möjligt i handläggningen. Handboken är dock främst inriktad på vuxenområdet, och metoder för bedömning av barn och ungas utsatthet finns inte beskrivna. Handboken bör uppdateras där metoder för bedömning av barn och ungas utsatthet läggs till.

I utvärderingen av nuvarande plan skriver stadsledningskontoret att en utvecklad kartläggning kan ligga till grund för förslag om hur samverkan och samarbete mellan skola och socialtjänst kan förstärkas kring barn som riskerar att föras ut ur landet i hedersrelaterade syften. Just därför är det extra viktigt att arbetet med att utveckla kartläggningen fortgår så dess resultat kan användas för att rätt insatser sätts in och för ett bättre samarbete.

Yttrande
2025-10-20

Ärende: 8

Yttrande angående – Förslag till Göteborgs Stads plan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck 2026–2027

Vi välkomnar att staden nu tydliggör behovet av förebyggande arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck. Frågan är allvarig och kräver kunskap, mod och handlingskraft. Sedan 2019 har Sverigedemokraterna i Göteborg återkommande lyft vikten av att skolor arbetar efter en tydlig beredskaps- och handlingsplan för hedersproblematik - där det framgår vem som gör vad, hur ansvar fördelas, och var nödvändig information, exempelvis i form av en krispärm, finns tillgänglig.

Vi har tidigare yrkat på att:

- skolpersonal ska ges fortbildning i hedersrelaterat våld och förtryck,
- varje skola ska ha en fungerande handlingsplan och tydlig arbetsorganisation,
- samarbetet med Resursteam Heder, socialtjänst och polis ska stärkas,
- elever ska få konkret information om sina rättigheter och samhällets skydd,
- att skolan aktivt ska motverka könsstereotypa och hedersrelaterade normer.

Vi ser därför positivt på att planen betonar vikten av kompetenshöjning och samordning, men vill samtidigt understryka att det nu krävs konkreta rutiner och uppföljning i varje verksamhet, särskilt inom skola och socialtjänst, så att arbetet inte stannar vid goda intentioner.

För Sverigedemokraterna handlar ett verkligt förebyggande arbete också om att **föräldrar får tydlig information om vad som gäller i Sverige**. Hedersvåld, barnnäktenskap, könsstympning och kontroll av barns livsval är aldrig tillåtet. Det ska vara glasklart för alla som bor här. När familjer kommer till vårt land och tar del av vår välfärd, ska de också känna till barnens rättigheter och sina egna skyldigheter - från dag ett.

Vi anser därför att information om svenska lagar och barns rättigheter ska tas upp redan vid Migrationsverket, SFI, mödravården, BVC och vid hembesök för förstföderskor. På så sätt läggs grunden för ett samhälle där barns frihet inte hotas av okunskap, tradition eller kontroll.

För oss är det viktigt att förlänga preskriptionstiden för hedersrelaterade brott mot barn, samt förbjuda äktenskap mellan kusiner.

Göteborg ska vara en stad där inga barn riskerar att giftas bort, omskäras, kuvas eller misshandlas i hederns namn. Det kräver både förebyggande arbete och tydliga konsekvenser när lagar överträds.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2025-09-29

Diarienummer N164-1113/25

Handläggare

Clara Lebedinski Arfvidson

Telefon: 076 547 49 15

E-post: clara.lebedinski.arfvidson@socialcentrum.goteborg.se

Förslag till Göteborgs stads plan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck 2026–2027

Förslag till beslut

Socialnämnden Centrum godkänner förvaltningens förslag till Göteborgs Stads plan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck 2026–2027 och översänder den till kommunstyrelsen för antagande i kommunfullmäktige.

Socialnämnden Centrum förklarar uppdraget från kommunfullmäktige KF 2024-04-25 § 143 som slutfört.

Socialnämnden Centrum förklarar tilläggsuppdraget från kommunfullmäktige KF 2024-10-10 § 412 som slutfört.

Socialnämnden Centrum förklarar paragrafen omedelbart justerad.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige beslutade (2024-04-25 § 154) att ge socialnämnd Centrum i uppdrag att ta fram en ny plan mot hedersrelaterat våld och förtryck, och beslutade om ett tilläggsuppdrag (2024-10-10 § 412).

Förslaget till ny plan mot hedersrelaterat våld och förtryck baseras på flera olika underlag och dialoger med socialförvaltningarna, utbildningsförvaltningarna, förvaltningen för arbetsmarknad och vuxenutbildning samt stadsledningskontoret.

Förvaltningen bedömer att de utgångspunkter som kommunfullmäktige uttryckte att den nya planen skulle utgå från, är omhändertagna i den nya planen eller i annat pågående arbete i staden.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Hedersrelaterat våld och förtryck kan få konsekvenser för den utsattas ekonomi.

Möjligheterna att utbilda sig och arbeta kan vara begränsade, och våldet och förtrycket kan leda till psykiska och fysiska men som försvårar förvärvsarbete. Förvaltningen bedömer att aktiviteterna i planen kommer att förbättra individens möjligheter att få tillgång till adekvat stöd och skydd.

Vi bedömer att de aktiviteter som föreslås i planen kan genomföras inom de berörda förvaltningarnas budgetram. De berörda nämnderna skriver i sina yttranden att planen

förvisso kommer att innebära kostnader för vikarier, lokaler och vissa utbildningsinsatser, men menar att dessa bör rymmas inom budget. Att Regionalt stödcentrum heder fortsatt utbildar i bedömningsmetoden PATRIARK, och att det finns utbildning och metodhandledning internt i staden är dock en förutsättning för att aktiviteterna ska rymmas inom förvaltningarnas budget.

Förvaltningen konstaterar att det är tänkbart att förslaget till plan leder till ökade kostnader, eftersom aktiviteterna i planen förväntas leda till att fler utsatta personer upptäcks och får tillgång till stöd och skydd. Det är möjligt att denna kostnadsökning är övergående. Om staden bedriver ett effektivt och kunskapsbaserat förebyggande arbete är det möjligt att förekomsten av hedersrelaterat våld och förtryck på sikt kommer att minska. I ett sådant scenario är det tänkbart att även stadens kostnader för stöd- och skyddsinsatser minskar.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Frihet från hedersrelaterat våld och förtryck är en mänsklig rättighet. Förvaltningen bedömer att förslaget till ny plan utgör en viktig del av stadens arbete mot våld och för mänskliga rättigheter. Den kompletterar *Göteborgs Stads plan för arbete mot våld i nära relationer 2024–2027* och annan planerande styrning inom området mänskliga rättigheter och brottsförebyggande arbete med aktiviteter som främjar målgruppens rätt till stöd och skydd. Förslaget till ny plan innehåller riktade aktiviteter som kan ge hbtqi-personer och personer med funktionsnedsättning ökade möjligheter att få adekvat och likvärdigt stöd. En ambition med förslaget till ny plan är att den ska främja en likvärdig handläggning av hedersrelaterade ärenden. Förvaltningen bedömer att detta kan få positiva effekter för tilliten till staden i allmänhet och socialtjänsten i synnerhet, då förutsägbarheten i handläggningen av dessa ärenden kan förväntas öka.

Samverkan

Samverkan har skett i förvaltningens samverkansgrupp (FSG) 2025-10-14.

Bilagor

1. Göteborgs stads plan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck 2026–2027
2. Yttranden över Göteborgs stads plan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck 2025–2027

Ärendet

Nämnden har att besluta om att godkänna av ny plan för Göteborgs Stads arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck för perioden 2026–2027, samt att översända planen till kommunstyrelsen.

Nämnden har också att besluta om att föreslå för kommunfullmäktige att de förklarar uppdragen att ta fram en ny plan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck (2024-04-25 § 143) och tilläggsuppdraget att utveckla och fortsatt hantera statistik över barn och unga som förs ut ur landet på grund av hedersrelaterade anledningar (2024-10-10 § 412) som fullgjorda.

Beskrivning av ärendet

Kommunfullmäktige beslutade (2024-04-25 § 154) att ge socialnämnden Centrum i uppdrag att i dialog med övriga socialnämnder, utbildningsnämnder och stadsledningskontoret ta fram en ny plan för Göteborgs Stads arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck. Enligt beslutet ska den reviderade planen, där det är möjligt, synkroniseras med mål och aktiviteter i *Göteborgs Stads plan för arbete mot våld i nära relationer 2024–2027*. Kommunfullmäktige beslutade även att den nya planen ska:

- a) omhänderta och bygga på resultaten i utvärderingen av nuvarande plan och skapa en likvärdig struktur för arbetet mot hedersrelaterat våld i hela staden,
- b) inkludera åtgärder som möter Stadsrevisionens rekommendationer i granskning av arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck (2023-09-19) samt berörda nämnders svar på Stadsrevisionens rekommendationer inklusive översyn av vilka rutiner inom socialnämnder och utbildningsnämnder som behöver uppdateras för att arbeta likvärdigt i staden med god samverkan,
- c) ha ett särskilt fokus på utbildnings- och informationsinsatser för barn och unga respektive medarbetare och chefer inom socialnämnder och utbildningsnämnder,
- d) inkludera aktiviteter för stärkt samverkan mellan förskola, skola, socialtjänst och polis särskilt vid misstanke om eller konstaterade bortföranden av barn, samt aktiviteter för hur både kommunala skolor och friskolor kan delta aktivt i arbetet mot hedersrelaterat våld.

Kommunfullmäktige beslutade även om ett tilläggsuppdrag till socialnämnden Centrum (2024-10-10 § 412). Socialnämnden Centrum ska enligt beslutet inom ramen för framtagandet av ny plan för Göteborgs Stads arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck, utveckla och fortsatt hantera sammanställningar av statistik över barn och unga som förs ut ur landet på grund av hedersrelaterade anledningar.

I väntan på en ny plan förlängdes den utgående planens giltighetstid till och med år 2025.

Förslaget till ny plan mot hedersrelaterat våld och förtryck baseras på flera olika underlag. Utvärderingen av nuvarande plan, stadsrevisionens granskning, samt nämndernas yttranden över granskningen har utgjort en grund för arbetet, och har kompletterats med dialoger med socialförvaltningarna, utbildningsförvaltningarna, förvaltningen för arbetsmarknad och vuxenutbildning samt stadsledningskontoret.

Förslaget har varit ute på remiss till berörda nämnder, stadens råd och ungdomsfullmäktige enligt beslut i socialnämnden Centrum (2025-03-25 § 72). Under remissperioden hade socialförvaltningen Centrum dialoger med remissinstanserna där de

kunde ställa fördjupade frågor om planens utformning och innehåll. Nämndernas, rådets och ungdomsfullmäktiges slutliga yttranden över förslaget har utgjort underlag till ytterligare dialoger och bearbetning av planens utformning och aktiviteter.

Angränsande uppdrag

Arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck är mångfacetterat och sker på en generell nivå i samtliga nämnder i staden genom det övergripande arbetet mot brottslighet, våld i nära relationer och för mänskliga rättigheter. De uppdrag som angränsar till arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck är därför många. De befintliga planer och program som har tydligast beröringspunkter med förslaget till ny plan mot hedersrelaterat våld och förtryck är:

- Göteborgs Stads plan för arbete mot våld i nära relation 2024–2027
- Göteborgs Stads trygghetsskapande och brottsförebyggande program 2022–2026
- Göteborgs Stads handlingsplan för att stoppa nyrekrytering, gängkriminalitet och utvecklingen av parallella samhällen 2023–2026
- Göteborgs Stads program för jämlika livsvillkor och jämlik hälsa 2025–2030
- Göteborgs Stads barnrättsplan 2022–2025
- Göteborgs Stads program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2021–2026

I förslaget till plan finns närmare beskrivningar av ett urval av dessa programs och planers koppling till arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck.

Förslag till Göteborgs Stads riktlinje för arbetet med mänskliga rättigheter och likvärdig service

Förslag till riktlinje för arbetet med mänskliga rättigheter och likvärdig service har varit ute på remiss hos flertalet nämnder och bolag under våren år 2025 enligt beslut i kommunstyrelsen (2025-02-05 § 122). Förslaget är nu under revidering. Stadsledningskontoret har tagit fram riktlinjen enligt uppdrag från kommunfullmäktige (2024-04-25 § 157 punkt 2). Syftet med den är att tydliggöra och samordna stadens arbete för mänskliga rättigheter och på så vis effektivisera styrningen med fokus på ökade effekter för stadens målgrupper. Förslaget till riktlinje tar fasta på normmedvetenhet utifrån krav på kunskap, arbetssätt och förhållningssätt, samt ställer krav på systematisk analys av olika målgruppers behov och förvaltningarnas arbete i relation till dessa. Personer som utsätts eller riskerar att utsättas för hedersrelaterat våld och förtryck ingår i målgrupperna vars behov förvaltningarna ska analysera. Över tid förväntas riktlinjen minska behovet av planerande styrning inom området mänskliga rättigheter och styra om resurser från administration till verkställande. I framtagandet av förslaget till ny plan mot hedersrelaterat våld och förtryck har intentionerna i förslaget till riktlinje beaktats och vägts in i planens utformning.

Sammanfattning av remissinstansernas synpunkter

Utav femton tillfrågade råd och nämnder är det elva som tillstyrker förslaget och två som avstyrker det. Ungdomsfullmäktige uttrycker att de tycker att planen är bra. Rådet för den sverigefinska minoriteten avstod från att besvara remissen. Övriga råd tillstyrker förslaget. Utav de nämnder som svarat är det äldre- samt vård och omsorgsnämnden och nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning som avstyrker.

Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning avstyrker förslaget till plan för att de anser att den står i strid med målet att göra besparingar inom administration i enlighet med stadens budgetmål 2025. Nämnden menar att administrationen riskerar att öka om förslaget till plan genomförs. De skriver vidare att det finns många kunskapshöjande aktiviteter som ska genomföras inom områdena mänskliga rättigheter och trygghet, men att det saknas tydlig samordning, kommunikation och gemensam struktur för uppföljning. Nämnden ser ett behov av att staden utvärderar om nuvarande upplägg av utbildningsinsatser är det mest effektiva.

Äldre samt vård och omsorgsnämnden avstryker förslaget med hänvisning till att planens genomförandeperiod är kort och att den ligger nära andra planer, vilket de menar kan leda till dubbelstyrning och ökad administration. De föreslår att planens aktiviteter i stället inkluderas i andra planer, så att risken för dubbelstyrning minskar.

Även grundskolenämnden lyfter att för många mål i form av planer, program och uppdrag riskerar att leda till trängsel, risk för dubbelarbete och onödig administration. De är kritiska till förslaget att planen ska följas upp årligen. Nämnden tillstyrker dock förslaget till plan. Även utbildningsnämnden lyfter frågan om administration, och efterfrågar i sitt yttrande att kravet på årlig uppföljning av planen stryks.

Äldre samt vård och omsorgsnämnden avstyrker förslaget också på grund av att de anser att det saknas ett äldreperspektiv i planens utformning. Denna synpunkt delas av hbtqi-rådet och pensionärsrådet, som dock tillstyrker förslaget. Äldre samt vård och omsorgsnämnden påpekar att det saknas aktiviteter som beskriver med vilka verktyg personal inom deras förvaltning ska arbeta vidare efter genomförda utbildningsinsatser.

Nämnderna, råden och ungdomsfullmäktige uttrycker i sina yttranden att det är bra att hbtqi-personers och funktionsnedsattas särskilda utsatthet lyfts genom en aktivitet i planen. Samtidigt lyfter flera nämnder att arbetet behöver ske på lång sikt och att det finns fler grupper som skulle behöva uppmärksammas i sammanhanget. Flera råd påpekar att förslaget till plan inte nämner intersektionellt perspektiv, det vill säga att en individ kan ha flera grupptillhörigheter och kan påverkas utifrån flera aspekter av sin livssituation.

Flera nämnder påpekar att vårdnadshavare är en mycket viktig grupp och att planen saknar aktiviteter inom det förebyggande området som riktas mot dem.

De regionala socialnämnderna understryker att arbetet med planen behöver samordnas om ett likvärdigt arbete inom staden ska kunna uppnås. Nämnderna menar att samordningen blir särskilt viktig då Resursteam heder som tidigare fanns inom respektive förvaltning nyligen har avvecklats och ersatts med resurser som ska vara ett lokalt stöd för stadsområdena utifrån ett främjande och förebyggande perspektiv.

I remissversionen av planen hade socialnämnden Hisingen tilldelats samordningsansvar för en aktivitet om att de regionala socialnämnderna tillsammans med nämnden för funktionsstöd skulle ta fram en gemensam rutin för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck. I sitt yttrande har nämnden dock flera invändningar mot både samordningsansvaret och aktiviteten. De menar bland annat att aktiviteten bör inkludera fler nämnder, samtidigt som de framhåller att nämnderna har olika uppdrag och ansvar.

Flera råd skriver i sina yttranden att de önskar att civilsamhället lyfts fram som en viktig part i arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck. De menar att civilsamhället behöver vara delaktiga i genomförandet av aktiviteterna och i uppföljningen av planen för att säkra att olika gruppers behov och rättigheter tillgodoses och att deras perspektiv tillvaratas. I sina yttranden ger råden också förslag på flera nya aktiviteter till planen.

Planen

Syftet med förslaget till ny plan är att stärka utvecklingen av stadens arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck. Planen kompletterar förvaltningarnas systematiska kvalitetsarbete som säkerställer att verksamheten lever upp till internationella konventioner, svensk lagstiftning, föreskrifter och allmänna råd samt lokal styrning.

Stadens arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck stärks och utvecklas av arbetet mot våld i nära relationer, eftersom hedersrelaterat våld och förtryck ofta utövas i nära relationer. *Göteborgs Stads plan för arbete mot våld i nära relationer 2024 – 2027* innehåller tre delmål och 22 aktiviteter. Samtliga aktiviteter är betydelsefulla även i arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck.

Förslaget till ny plan omfattar fem aktiviteter. Det relativt sett låga antalet aktiviteter beror bland annat på att perioden för denna plan är cirka två år, vilket är kortare än vanligt. Anledningen till den kortare planperioden är att den har synkroniserats med planen för arbete mot våld i nära relation.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen bedömer att förslaget till ny plan kommer att stärka och utveckla stadens arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck. En del behov av utveckling som har framkommit under framtagande av planen faller inom ramen för förvaltningarnas systematiska kvalitetsarbete eller andra planer, och har därför inte inkluderats i förslaget till ny plan. Aktiviteterna i planen kompletterar det arbete som förvaltningarna ska göra enligt lagar, föreskrifter och annan lokal styrning, och bidrar på så vis till en effektiv styrning. Förslaget till ny plan tar fasta på behoven av ökad likvärdighet och kunskaps- och kompetensutveckling. Förvaltningen bedömer att de sammantagna resultaten av planens aktiviteter, tillsammans med redan pågående arbete, bör leda mot att ingen ska utsättas för hedersrelaterat våld och förtryck. Vilket bidrar till att uppfylla stadens mål att ingen ska utsättas för våld i nära relation.

Förvaltningen bedömer att de utgångspunkter som kommunfullmäktige gav tillsammans med uppdraget att ta fram en plan är omhändertagna, antingen genom aktiviteterna i förslaget till ny plan eller genom annat pågående arbete i staden.

Förvaltningens överväganden om planens aktiviteter

Aktivitet 1.1 ger förvaltningarna i uppdrag att genomföra kompetenshöjande insatser till personal om den särskilda utsatthet som hbtqi-personer och personer med intellektuell funktionsnedsättning lever under i hederskontext. I kartläggningar på området från Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (2024) och föreningen Tjejers rätt i samhället framkommer att kunskaperna om särskild sårbarhet i hederskontext är låg bland yrkesverksamma, vilket riskerar att göra stödet ojämlikt. Även i dialogerna med förvaltningarna har det framkommit behov av att fokusera på personer med funktionsnedsättning och hbtqi-personer i arbetet mot hedersrelaterat våld, eftersom det är

grupper som riskerar att osynliggöras på grund av bristande kunskap om gruppernas utsatthet. Förvaltningen ser att denna aktivitet bidrar till att påverka att medarbetarna kan agera vid tecken på våld och anpassa sitt bemötande, samt att den delvis omhändertar kommunfullmäktiges utgångspunkt om kompetenshöjande insatser för medarbetare och chefer inom utbildnings- och socialnämnder.

Inom området stöd och skydd föreslår vi två aktiviteter. Aktiviteterna handlar dels om att upptäcka personer som är utsatta eller som utövar hedersrelaterat våld och förtryck (aktivitet 2.1), dels om att öka likvärdigheten i socialförvaltningarnas handläggning av hedersrelaterade ärenden genom att implementera standardiserade bedömningsmetoder för risk- och skyddsbedömning (aktivitet 2.2).

I Göteborgs Stads plan för arbete mot våld i nära relationer 2024 – 2027 finns tre aktiviteter som ger socialnämnderna i uppdrag att säkerställa att det finns rutiner och metoder att ställa frågor om våldsutsatthet och våldsutövning (aktiviteterna 1.5, 2.3 och 3.1). Om förvaltningarna endast ställer frågor om våld i nära relation utan att ta hedersvåldets särskilda uttryck i beaktande, riskerar man att fall av hedersrelaterat våld förblir oupptäckta och att individen inte får rätt stöd och skydd. Förvaltningen föreslår därför en aktivitet (2.1) om att socialnämnderna även ska inkludera hedersrelaterat våld och förtryck i arbetet med rutiner och metoder för att ställa frågor om våldsutsatthet och våldsutövning. Det är viktigt att förvaltningarna inkluderar frågor som kan upptäcka utövande av hedersrelaterat våld och förtryck och är uppmärksamma på att en del individer kan ha dubbla roller som offer och förövare.

Den andra aktiviteten inom området tar sikte på ökad likvärdighet i socialförvaltningarnas handläggning av hedersrelaterade ärenden. I revisionens granskning framkommer att socialförvaltningarna har utvecklat olika arbetssätt gällande hedersrelaterat våld och förtryck, och att detta riskerar att påverka likvärdigheten negativt. Att arbeta med standardiserade bedömningsmetoder som är inriktade på hedersrelaterat våld och förtryck är ett sätt att öka möjligheterna för individen att få tillgång till likvärdigt stöd och skydd. Det krävs utbildning för att använda standardiserade bedömningsmetoder, och kompetensen i att handlägga hedersrelaterade ärenden är varierande i socialförvaltningarna och påverkas av hög personalomsättning. I socialförvaltningarnas handbok mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck framgår att standardiserade bedömningsmetoder ska användas så långt som det är möjligt i handläggningen. Handboken är dock främst inriktad på vuxenområdet, och metoder för bedömning av barn och ungas utsatthet finns inte beskrivna.

Förvaltningen ser aktiviteten som ett relevant förtydligande om vikten av att socialförvaltningarna aktivt arbetar för att alla individer, oavsett ålder, ska få likvärdig och kunskapsbaserad utredning av risk- och skyddsfaktorer och därigenom erbjudas adekvata insatser. Genom att bedömningarna blir mer likvärdiga och kunskapsbaserade stärks rättssäkerheten och kvaliteten i socialtjänstens arbete, vilket bidrar till ökad trygghet för den enskilde. På längre sikt kan detta leda till att utsattheten för hedersrelaterat våld och förtryck i Göteborg minskar och att tilliten till socialtjänsten stärks.

Inom området öka kvaliteten i arbetet föreslår vi en aktivitet (3.1) som innebär att socialnämnden Centrum ska utveckla kartläggningen av barn som förs ut ur landet av hedersrelaterade anledningar. Aktiviteten omhändertar kommunfullmäktiges uppdrag till

nämnden att utveckla kartläggningen av barn som förs ur landet av hedersrelaterade anledningar.

Förvaltningen gör bedömningen att kartläggningen är ett större arbete som kan innebära att socialförvaltningarna kan behöva göra förändringar som att se över orsaks- och händelsekoder i sitt verksamhetssystem för myndighetsutövning. Det kan även innebära att förvaltningarna behöver skapa manuella arbetssätt för att systematiskt granska ärenden som är kodade som hedersrelaterade. Det kan även bli aktuellt med samverkan med grundskoleförvaltningen för tillgång till information från skolpliktsbevakningen. Detta arbete har inte varit möjligt att göra inom ramen för framtagandet av planen, eftersom det är så pass resurskrävande.

Förvaltningen bedömer att det varit svårt att koppla kartläggningens resultat till utveckling av arbetet. I utvärderingen av nuvarande plan skriver stadsledningskontoret att en utvecklad kartläggning kan ligga till grund för förslag om hur samverkan och samarbete mellan skola och socialtjänst kan förstärkas kring barn som riskerar att föras ut ur landet i hedersrelaterade syften. Vi delar denna bedömning, och föreslår därför att arbetet med aktiviteten i planen också ska innefatta förslag på hur resultatet av kartläggningen kan användas för att utveckla stadens arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck, specifikt när det kommer till att förebygga och förhindra hedersrelaterade bortföranden av barn.

Vi har i revideringen av planen uppdaterat tidsperioden för när aktiviteterna ska genomföras. I remissversionen var tidsperioden 2025–2027, medan den i den reviderade versionen är 2026–2027. Anledningen är att förvaltningen bedömer att kommunfullmäktige inte kommer kunna fatta beslut om planen förrän vid årsskiftet 2025/2026. Vi bedömer dock att denna förändring inte kommer ha någon inverkan på förvaltningarnas möjligheter att genomföra aktiviteterna inom planperioden.

Ändringar enligt remissinstansernas synpunkter

I revideringen av remissversionen av planen har förvaltningen gjort flera förtydliganden och ändringar som efterfrågats av remissinstanserna.

Vi har, i enlighet med rådets önskemål, lagt in tydligare skrivningar i förslaget till plan om att en individ kan tillhöra flera grupper och kan påverkas av flera aspekter i sin livssituation. Vi har även lagt in skrivningar om att förvaltningarna kan samråda och samverka med civilsamhället som ett led i att kvalitetssäkra sina insatser. Enligt ett önskemål från rådet för den nationella minoriteten romer har vi även förtydligat vilka risker en person som lämnar en hederskontext kan stå inför.

Äldre samt vård och omsorgsnämnden avstyrker förslaget till plan bland annat för att den anser att planen saknar ett äldreperspektiv. Även hbtqi-rådet och pensionärsrådet lyfter detta i sina yttranden. Förvaltningen har i revideringen av förslaget till plan strävat efter att tydligare lyfta fram målgruppen äldre. Äldreperspektivet är dock generellt sett svagt när det kommer till hur frågan om hedersrelaterat våld och förtryck diskuteras i samhället. Fokus är vanligtvis på barn och unga vuxna. Jämställdhetsmyndigheten konstaterar (2024) att äldre som är utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck är en särskilt svår grupp att identifiera och nå. Förvaltningen bedömer att aktiviteterna i planen är angelägna även för äldre och att det är nödvändigt att äldre samt vård och omsorgsnämnden deltar i det kommande arbetet.

Förvaltningen har lagt till en aktivitet i planen (1.2) baserat på pensionärsrådets förslag om att förbättra stadens kommunikation kring hedersrelaterat våld och förtryck. Aktiviteten ger socialnämnden Centrum i uppdrag att undersöka om det finns behov av att ytterligare tillgängliggöra informationen om hedersrelaterat våld och förtryck på goteborg.se och Regionalt stödcentrum heders webbplats.

Vi har även strukit en aktivitet ur planen. I remissversionen av planen fanns en aktivitet där de regionala socialnämnderna tillsammans med nämnden för funktionsstöd fick i uppdrag att ta fram en gemensam rutin för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck. Förslaget byggde på uppfattningen att det saknas rutiner på området och att framtagandet av en gemensam rutin skulle skapa en större likvärdighet, framför allt i de regionala socialförvaltningarnas arbete. Efter dialog konstaterar förvaltningen att det redan finns rutiner och andra stödjande dokument i de fyra regionala socialförvaltningarna, förvaltningen för funktionsstöd och äldre samt vård och omsorgsförvaltningen, att ansvarsfördelningen är tydligt reglerad i *Göteborgs Stads anvisning för ansvarsfördelning av ärenden mellan de fyra SF, FFS och ÄVO* och att det finns rutiner för samverkan. Mot den bakgrunden bedömer vi att en aktivitet att ta fram ytterligare rutiner inte skulle utveckla arbetet, utan har tagit bort den.

Grundskolenämnden och utbildningsnämnden är i sina yttranden kritiska till förslaget att planen ska följas upp årligen, och föreslår att detta krav stryks ur planen. Förvaltningen har hört sammat detta och föreslår i stället att planen ska följas upp i samband med att den går ut år 2027.

Andra synpunkter från remissinstanserna som inte har föranlett ändringar

Nämnden för arbetsmarknad och vuxen utbildning avstryker förslaget till plan, eftersom de anser att den försvårar att göra besparingar inom administration. Äldre samt vård och omsorgsnämnden varnar för risken att planen leder till dubbelstyrning, och föreslår att aktiviteterna i stället inkluderas i befintliga planer och program.

Förvaltningen har strävat efter att utforma planen för att undvika onödig administration och dubbelarbete. Den är synkroniserad med planen för arbetet mot våld i nära relation enligt uppdrag, den innehåller inte aktiviteter som är omhändertagna i lagstiftning, i det systematiska kvalitetsarbetet eller i andra planer. Vi bedömer att risken för dubbelstyrning därför borde vara låg. Förvaltningen konstaterar att en ny plan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck är efterfrågad av kommunfullmäktige, och går därför inte vidare med äldre samt vård och omsorgsnämndens förslag att inkludera aktiviteterna i andra planer eller program.

Rådet för den nationella minoriteten romer framförde ett önskemål om att uppföljningen av planen specifikt ska beakta hur rättigheter säkerställs utifrån diskrimineringsgrunderna och de nationella minoriteternas rättigheter. Förvaltningen konstaterar att förslaget till *Göteborgs Stads riktlinje för arbetet med mänskliga rättigheter och likvärdig service* kommer att skärpa uppföljningen av stadens arbete med mänskliga rättigheter om den antas, och inkluderar därför inte någon specifik instruktion om att följa upp tillgången till rättigheter i denna plan.

Rådet för funktionsrätt skriver i sitt yttrande att de önskar en generell återkoppling kring varför förslaget till plan inte nämner religion som en avgörande faktor till varför hedersrelaterat våld och förtryck uppstår. I en forskningsöversikt från Institutet för

mångreligiositet och sekularitet (2021) konstateras att religion som faktor i hedersrelaterat våld och förtryck inte har studerats i någon större utsträckning. Även Nationellt centrum mot hedersrelaterat våld och förtryck påpekar i sin nyligen publicerade analys av kunskapsluckor (2025) att religionsvetenskapliga studier om hedersrelaterat våld och förtryck är få och att mer forskning behövs. Vi bedömer att den vetenskapliga grunden för påståendet att religion i sig skulle vara en avgörande faktor för att hedersrelaterat våld och förtryck uppstår är svagt och har därför avstått från skrivningar om detta i planen. För planens beskrivning av hedersrelaterat våld och förtryck har vi valt att luta oss mot vedertagna källor, exempelvis Nationellt centrum mot hedersrelaterat våld och förtryck och Riksorganisationen GAPF. I dessa organisationers beskrivningar av hedersrelaterat våld och förtryck är fokus på de normer och de handlingar som driver våldet och förtrycket. Dessa normer kan finnas i religiösa kontexter, men också i andra.

Hbtqi-rådet och rådet för den nationella minoriteten romer skriver i sina yttranden att fler verksamheter inom staden bör ställa frågor om hedersrelaterat våld och förtryck i syfte att främja likvärdigheten. Aktiviteten som vi föreslår i förslaget till plan är knuten till aktivitet 1.5, 2.3 och 3.1 i stadens plan för arbetet mot våld i nära relationer. Tanken är att nämnderna ska kunna synkronisera arbetet med aktiviteterna. I nuläget anser socialförvaltningen Centrum att det inte vore effektivt att utöka aktiviteten till fler nämnder med tanke på frågans komplexitet och den korta planperioden.

I samband med synpunkterna om planens bristande äldreperspektiv lyfter pensionärsrådet i sitt yttrande att äldre som lever i hederskontext kanske inte finns på äldreboenden, utan vårdas i hemmet av närstående och att de därför kan vara isolerade. I planen mot våld i nära relationer finns en aktivitet (1:7) om att sprida information om stadens resurser i syfte att nå barn, unga, vuxna och äldre som inte kommer i kontakt med stadens egna stödverksamheter. Vi väljer därför att inte lägga in ytterligare liknande aktiviteter i planen mot hedersrelaterat våld och förtryck.

Angående äldre samt vård och omsorgsnämndens synpunkt att planen saknar en aktivitet om vilka verktyg deras personal ska arbeta med efter genomförda utbildningsinsatser vill vi lyfta att nämnden, tillsammans med övriga socialnämnder, har ansvar för att säkerställa att medarbetare har kunskap, metoder och arbetssätt för att erbjuda stöd till våldsutsatta som överensstämmer med deras behov, enligt aktivitet 4.2 i planen för arbete mot våld i nära relationer. Förvaltningen bedömer att det i detta arbete bör ingå att personalen har verktyg för att erbjuda stöd till äldre som är utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck, med respekt för deras särskilda behov. Vi har därför inte med ytterligare aktiviteter om detta i planen.

I rådets yttranden framkom även fler förslag på ytterligare aktiviteter att inkludera i planen, utöver den aktivitet (1.2) som har lagts till. Förvaltningen har gjort bedömningen att dessa förslag inte ska inkluderas i planen, framför allt på grund av den korta planperioden.

Socialnämnderna Hisingen, Nordost och Sydväst lyfter vikten av att planen samordnas för att arbetet ska bli likvärdigt i staden. Det framgår av inriktningsbeslutet för ny ansvars- och resursfördelning för Resursteam heder och Regionalt stödcentrum heder, som fattades av de regionala socialförvaltningarnas förvaltningsdirektörer den 19 december 2024, att Regionalt stödcentrum heder ska samordna stadens arbete med

planen. I inriktningsbeslutet står det även att mer tid ska gå till brukare och till konsultation till medarbetare, och att mindre tid ska läggas på samordning. Hur denna omorganisering och prioritering kommer att påverka genomförandet av planen är svårt att veta, och det kommer således att vara en viktig del att belysa i uppföljningen.

Flera nämnder menar också att planen saknar aktiviteter riktade mot vårdnadshavare inom det förebyggande området. Förvaltningen delar uppfattningen om att vårdnadshavare är en mycket viktig grupp att arbeta med för att förebygga hedersrelaterat våld och förtryck. I nuvarande plan (2020–2025) finns en aktivitet om att genomföra värdegrundsdialoger med föräldrar och vårdnadshavare (aktivitet 1.2). I utvärderingen av planen konstaterar stadsledningskontoret att förvaltningarna har genomfört insatser i enlighet med aktiviteten.

Under framtagandet av planen har förvaltningen kunnat konstatera att staden har pågående arbeten som kan förebygga hedersrelaterat våld och förtryck riktade mot vårdnadshavare. Ett exempel är föräldraskapskursen *Förälder i nytt land* som nyligen utvecklats för att förstärka de delar som handlar om föräldraansvaret kopplat till barnuppfostran, hederskultur och kriminalitet. Ytterligare ett exempel är handboken *Prata med föräldrar* som Kompetenscentrum våld i nära relationer håller utbildningar i. Handboken ska utgöra ett stöd för personal att kunna samtala med föräldrar om bland annat barnets rättigheter och hedersrelaterat våld och förtryck på ett tillitsstärkande sätt. Det pågår alltså förebyggande arbete mot målgruppen och initiativ att utveckla arbetet verkar tas kontinuerligt, därför lägger vi inte in ytterligare aktiviteter om detta i planen.

Omhändertagandet av kommunfullmäktiges utgångspunkter

Kommunfullmäktige gav socialnämnden Centrum fem utgångspunkter om planens utformning och innehåll. Socialförvaltningen Centrum har i arbetet med förslaget till ny plan beaktat dessa. En del punkter finns helt eller delvis omhändertagna i de fem aktiviteter som förvaltningen föreslår i den nya planen. Vi bedömer att andra utgångspunkter är omhändertagna i andra planer eller i annat arbete som redan pågår i staden.

Den första utgångspunkten var att synkronisera den nya planen med mål och aktiviteter i *Göteborgs Stads plan för arbete mot våld i nära relationer 2024 – 2027* där det är möjligt. För att möjliggöra för förvaltningarna att kunna synkronisera arbetet med de båda planerna har förslaget till ny plan mot hedersrelaterat våld och förtryck fått samma sluttid som planen mot våld i nära relationer, det vill säga år 2027. Förslaget till plan mot hedersrelaterat våld utgår även från samma områden som delmålen i planen mot våld i nära relation: förebyggande arbete, stöd och skydd, samt kvalitet i arbetet.

Andra utgångspunkten innebär att planen ska omhänderta och bygga på resultaten av utvärderingen av nuvarande plan och skapa en likvärdig struktur för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck i hela staden. I arbetet med att ta fram ett förslag till ny plan har utvärderingens resultat varit centrala. Utvärderingen konstaterar bland annat att det har utvecklats olika arbetssätt i socialförvaltningarna, och detta konstaterande har vi mött med aktiviteter som fokuserar på rutiner för att ställa frågor om hedersrelaterat våld och förtryck och likvärdighet i handläggningen av hedersrelaterade ärenden. Utgångspunkten att arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck ska ha en likvärdig struktur i hela staden bedömer vi därav som omhändertagen.

Tredje utgångspunkten handlar om att inkludera åtgärder som möter stadsrevisionens rekommendationer i granskning av arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck (2023-09-19). Den gäller också berörda nämnders svar på revisionens rekommendationer, inklusive översyn av vilka rutiner inom socialnämnder och utbildningsnämnder som behöver uppdateras för att arbeta likvärdigt i staden med god samverkan. Under dialogerna med förvaltningarna har de beskrivit att de har pågående arbete för att omhänderta revisionens rekommendationer och att förslaget till plan kopplar i det arbetet. Förvaltningen konstaterar därmed att det inte behövs ytterligare åtgärder i planen som möter rekommendationerna.

Angående en översyn av rutiner är vår bedömning att utgångspunkten är omhändertagen. Kontinuerlig översyn av rutiner och hur de tillämpas ingår i det systematiska kvalitetsarbetet, exempelvis genom egenkontroller. I och med den nya socialtjänstlagen är detta arbete än mer aktuellt för de fyra regionala socialförvaltningarna, förvaltningen för funktionsstöd och äldre samt vård och omsorgsförvaltningen. Det pågår arbete i förskoleförvaltningen och grundskoleförvaltningen att se över och utveckla rutiner angående hedersrelaterat våld och förtryck, detta efter revisionens rekommendationer. Socialförvaltningarna och utbildningsförvaltningarna har även tagit fram en ny rutin för samverkan i hedersrelaterade ärenden som antogs den 12 februari 2025.

Fjärde utgångspunkten beskriver att den nya planen ska ha ett särskilt fokus på utbildnings- och informationsinsatser för barn och unga respektive medarbetare och chefer inom socialnämnder och utbildningsnämnder. Förvaltningen bedömer att kompetensutveckling för chefer och medarbetare om hedersrelaterat våld och förtryck pågår, inte minst utifrån de kunskapshöjande insatser som flera nämnder initierat efter revisionens granskning, och att utgångspunkten därför till stora delar är omhändertagen. Förvaltningen föreslår dock en aktivitet om kompetensutveckling angående särskild utsatthet i förslaget till ny plan för att stärka stadens arbete med kompetensutveckling ytterligare.

Planen mot våld i nära relationer innehåller även en aktivitet (1.4) om att utveckla arbetssätt med fokus på integritet, värderingar och frihet från våld där barn och unga är en av målgrupperna. Förvaltningen bedömer att denna aktivitet omhändertar utgångspunkten om utbildnings- och informationsinsatser till barn, tillsammans med annat arbete som förvaltningarna gör på området.

Femte och sista utgångspunkten handlar om att den nya planen ska inkludera aktiviteter för stärkt samverkan mellan förskola, skola, socialtjänst och polis särskilt vid misstanke eller konstaterat bortförande av barn, samt aktiviteter för hur både kommunala skolor och friskolor kan delta aktivt i arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck.

Förvaltningen konstaterar att det finns strukturer för samverkan med polisen. Regionalt stödcentrum heder har en polis anställd på 50 procent och staden har samverkan med polisen genom Barnahus. I planen för arbete mot våld i nära relationer finns en aktivitet (4.4) om att socialnämnderna ska säkerställa att det finns aktuella skriftliga överenskommelser med externa aktörer om samverkan i enskilda ärenden rörande våld i nära relationer. I aktiviteten ingår polisen som en relevant extern aktör. Vi inkluderar därför inte aktiviteter om ytterligare samverkan med polisen i förslaget till ny plan mot hedersrelaterat våld.

Angående samverkan mellan förskola, skola och socialtjänst har de regionala socialförvaltningarna och förskole-, grundskole-, och utbildningsförvaltningen tagit fram en gemensam rutin för samverkan vid misstanke om hedersrelaterat våld och förtryck mot barn och unga vuxna 0–21 år. Rutinen gäller samverkan i individärenden och började gälla 12 februari 2025. Behov av ytterligare samverkan kring den specifika problematiken kan fångas upp i förslaget till aktiviteten om utveckling och användning av kartläggningen av bortförda barn som socialförvaltningen Centrum ska genomföra under planperioden.

Vi har under framtagandet av planen haft en fördjupad dialog med förskoleförvaltningen, grundskoleförvaltningen och utbildningsförvaltningen om möjligheterna att genomföra effektiva aktiviteter för att friskolor ska kunna delta mer aktivt i arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck. Under dialogerna har vi konstaterat att stadens rådighet över friskolorna är obefintlig och att staden involverar friskolorna på de sätt den kan, exempelvis genom att dela information om hedersrelaterat våld och förtryck och att bjuda in till olika kompetensutvecklingsinsatser. Vi föreslår därför ingen särskild aktivitet om att inkludera friskolorna ytterligare i arbetet.

Socialförvaltningen Centrum

Sandra Säljö
Förvaltningsdirektör

Göteborgs Stad

Stadsledningskontoret

Central Samverkansgrupp
(Ordinarie CSG)

Protokoll 21/2025
Sammanträdesdatum
2025-12-11

Ärendenr:SLK-2025-00057

Utdrag ur protokoll

§ 5 Samverkan före beslut

- a) **Samverkan av Göteborgs Stads plan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck 2026-2027**

Jeanette Ståhl och Clara Lebedinski Arfvidson (SF Centrum) föredrar ärendet. Hänvisning görs till utsänt TU.

Samverkan förklaras fullgjord

Ärendet förklaras omedelbart justerat.

Tjänsteutlåtande bifogas protokollet

Protokollet justeras

.....
Eva Hessman, Arbetsgivare

.....
Andrea Meiling, Sveriges Lärare

.....
Marie Lökkeberg,
Kommunal

.....
Helena Hellashjärta, Vision

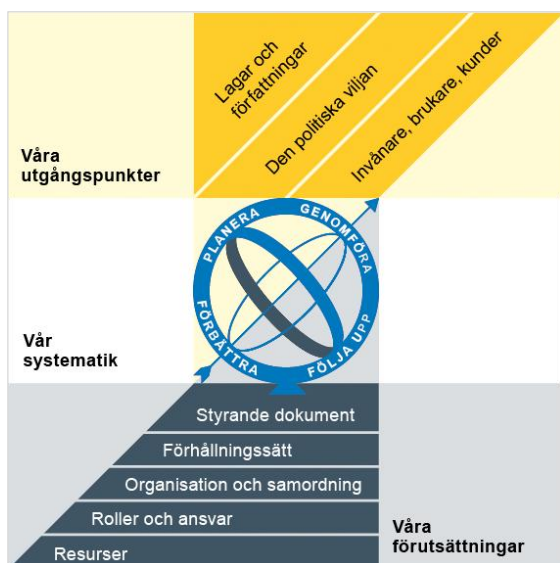
Göteborgs
Stad

Göteborgs Stads plan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck 2026–2027

Planerande styrande dokument

Göteborgs Stads styrsystem

Utgångspunkterna för styrningen av Göteborgs Stad är lagar och författningar, den politiska viljan och stadens invånare, brukare och kunder. För att förverkliga utgångspunkterna behövs förutsättningar av olika slag. Stadens politiker har möjlighet att genom styrande dokument beskriva hur de vill realisera den politiska viljan. Inom Göteborgs Stad gäller de styrande dokument som antas av kommunfullmäktige och kommunstyrelsen. Därutöver fastställer nämnder och bolagsstyrelser egna styrande dokument för sin egen verksamhet. Kommunfullmäktiges budget är det övergripande och överordnade styrande dokumentet för Göteborgs Stads nämnder och bolagsstyrelser.

Om Göteborgs Stads styrande dokument

Göteborgs Stads styrande dokument är våra förutsättningar för att vi ska göra rätt saker på rätt sätt. De anger vad nämnder/styrelser och förvaltningar/bolag ska göra, vem som ska göra det och hur det ska göras. Styrande dokument är samlingsbegreppet för dessa dokument.

Stadens grundläggande principer såsom demokratisk grundsyn, principer om mänskliga rättigheter och icke-diskriminering omsätts i praktisk verksamhet genom att de integreras i stadens ordinarie beslutsprocesser. Beredning av och beslut om styrande dokument har en stor betydelse för förverkligandet av dessa principer i stadens verksamheter.

De styrande dokumenten ska göra det tydligt både för organisationen och för invånare, brukare, kunder, leverantörer, samarbetspartners och andra intressenter vad som förväntas av förvaltningar och bolag. De styrande dokumenten ligger till grund för att utkräva ansvar när vi inte arbetar i enlighet med vad som är beslutat.

Styrande dokument			
Kommunala föreskrifter		Planerande och reglerande styrande dokument	
Normgivning mot enskild	Riktade styrande dokument	Planerande styrande dokument	Reglerande styrande dokument

Beslutad av: [Nämnd/styrelse/befattning]	Gäller för: [Text]	Diarienummer: [Nummer]	Datum och paragraf för beslutet: [Text]
Dokumentsort: [Dokumentsort]	Giltighetstid: [Giltighetstid]	Senast reviderad: [Datum]	Dokumentansvarig: [Funktion]
Bilagor: [Bilagor]			

Innehåll

Inledning	4
Syftet med denna plan.....	4
Vem omfattas av planen	4
Giltighetstid	4
Bakgrund	4
Kopplingen till andra styrande dokument.....	4
Genomförande av planen	5
Uppföljning av denna plan	5
Planens utgångspunkter	6
Vad är hedersrelaterat våld och förtryck?	6
Planen.....	8
1. Förebyggande arbete	8
2. Stöd och skydd till utsatta	10
3. Öka kvaliteten i arbetet	11
Översikt av aktiviteter	13

Inledning

Syftet med denna plan

Syftet med planen är att stärka utvecklingen av Göteborgs Stads arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck. Planen är ett komplement till befintlig styrning på området och bygger vidare på stadens nuvarande arbete med frågan.

Vem omfattas av planen

Aktiviteter i denna plan är riktade till följande nämnder: socialnämnden Centrum, Hisingen, Nordost och Sydväst, nämnden för funktionsstöd, nämnden för äldre samt vård och omsorg, förskolenämnden, grundskolenämnden, utbildningsnämnden, nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning.

Giltighetstid

Planen gäller för år 2026–2027.

Bakgrund

I samband med att giltighetstiden för Göteborgs Stads plan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck 2020–2024 gick ut, beslutade kommunfullmäktige den 25 april år 2024 att ge socialnämnd Centrum i uppdrag att ta fram en ny plan.

Planen ska enligt uppdraget tas fram i dialog med övriga socialnämnder, utbildningsnämnder och stadsledningskontoret. Den ska också, där det är möjligt, synkroniseras med mål och aktiviteter i *Göteborgs Stads plan för arbete mot våld i nära relationer 2024–2027*.

Kopplingen till andra styrande dokument

I staden finns riktlinjer, program och planer som ger riktning för arbetet med mänskliga rättigheter, jämlikhet och brottsförebyggande arbete, och som därmed även har bäring på arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck. Nedan beskrivs de styrande dokument som tydligast angränsar till denna plan.

Det är en mänsklig rättighet att leva ett liv fritt från våld och förtryck. Staden ansvarar för att skydda invånare mot våld och trakasserier, samt att erbjuda stöd till utsatta grupper. *Göteborgs stads riktlinje för arbetet med mänskliga rättigheter och likvärdig service* [förslaget till riktlinje är under revidering] tydliggör hur ansvaret ska omsättas i stadens verksamheter. Riktlinjen syftar till att skapa ett sammanhållet arbete inom området mänskliga rättigheter för att öka olika målgruppers tillgång till rättigheter och service.

Göteborgs stads plan för arbete mot våld i nära relation 2024–2027 syftar till att stärka utvecklingen av Göteborgs Stads arbete mot våld i nära relationer för att nå målet att ingen ska utsättas för våld i nära relationer. Hedersrelaterat våld och förtryck utövas till stor del i nära relationer och denna plan kompletterar planen mot våld i nära relation genom aktiviteter som har särskilt fokus på arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck.

Göteborgs Stads trygghetsskapande och brottsförebyggande program 2022–2026 inkluderar flera strategier som syftar till att förbättra situationen för personer som lever i hederskontext, bland annat att utveckla arbetet med brottsofferstöd. Programmet tydliggör stadens samlade uppdrag med det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet. Det övergripande målet är att Göteborg är en trygg och säker stad där alla som lever, verkar och vistas tar ansvar och bidrar till ökad trygghet och minskad brottslighet.

Det finns flera samband mellan hederskultur, klanstrukturer, gängkriminalitet och våldbejakande extremism. Kriminella nätverk genomsyras ofta av hedersnormer.

Göteborgs Stads handlingsplan för att stoppa nyrekrytering, gängkriminalitet och utvecklingen av parallella samhällen 2023–2026 innehåller insatser för stadens arbete på området. Bland annat att socialnämnderna ska arbeta gemensamt med tidiga insatser för att motverka kriminalitet bland barn och unga och att ge skydd åt de som kan riskera att rekryteras till kriminella gäng. I båda fallen nämns hederskontext som en riskfaktor.

Genomförande av planen

Varje nämnd med utpekat ansvar för någon aktivitet i planen ansvarar för att genomföra aktiviteten i sin förvaltning. Aktiviteterna ska vara genomförda vid planperiodens slut år 2027.

Regionalt stödcentrum heder kan ge förvaltningarna stöd i deras arbete med att implementera planen. I staden finns också olika samordnings- och samverkansgrupper för arbetet mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld. Dessa grupper kommer att följa arbetet med planen och ge visst stöd i implementeringen.

Uppföljning av denna plan

Socialnämnd Centrum ansvarar för en samlad uppföljning av planen vid planperiodens slut år 2027. I uppföljningen är det viktigt att undersöka vilka resultat eller nya utvecklingsprocesser som aktiviteterna har gett upphov till, samt vilka eventuella hinder som har funnits i genomförandet av planen.

Planens utgångspunkter

Frihet från hedersrelaterat våld och förtryck är en mänsklig rättighet. Planen stöttar utvecklingen av stadens befintliga arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck. Den kompletterar förvaltningarnas systematiska kvalitetsarbete som säkerställer att verksamheten lever upp till lagar, föreskrifter, nationella och lokala mål.

Göteborgs Stads arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck har sin utgångspunkt i internationella konventioner, svensk lagstiftning, föreskrifter och allmänna råd, den nationella jämställdhetspolitiken och lokal styrning. Arbetet ska genomföras med hänsyn till olika individers behov och bidra till likvärdiga insatser. Ingen får diskrimineras och arbetet ska omfatta alla människor, oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder (diskrimineringslag 1 kapitlet 1 §). Det är viktigt att arbetet utförs med förståelsen att en individ kan tillhöra fler än en av dessa grupper och därmed påverkas utifrån flera aspekter i sin livssituation. Både de som utsätts för hedersrelaterat våld och förtryck och de som utsätter andra för hedersrelaterat våld och förtryck ska omfattas av arbetet.

För att kvalitetssäkra insatser och skapa delaktighet i arbetets utformning kan förvaltningarna samråda och samverka med civilsamhället. Socialnämnden Centrum, Hisingen, Nordost och Sydväst samverkar i dagsläget med flertalet civilsamhällesorganisationer genom ett idéburet offentligt partnerskap (IOP) om arbetet kring våld i nära relationer och mäns våld mot kvinnor och barn, där hedersrelaterat våld och förtryck ingår.

Vad är hedersrelaterat våld och förtryck?

Hedersrelaterat våld och förtryck utövas till stor del i nära relationer och kännetecknas av starka kollektivistiska inslag, där individens intresse och handlingar anses vara underordnat familjens/kollektivets intresse. Våldet är sanktionerat av familjen/kollektivet, vilket gör att förövaren inte alltid känner skuld eller skam över sina handlingar. Det är vanligt att våldet är planerat. Individens sexualitet och intima relationer ses som hela familjens angelägenhet och anses kunna påverka familjens heder. Våldet kan anta många olika former, men bortföranden utomlands för bland annat barn- och tvångsäktenskap, kvinnlig könsstympning, uppfostran eller omvändelse till en heterosexuell läggning är specifika uttryck för hedersrelaterat våld och förtryck.

De normer som styr hedersrelaterat våld och förtryck är patriarkala och heteronormativa. Kvinnliga familjemedlemmars kyskhets och oskuld samt deras faktiska och påstådda beteende i förhållande till dessa ideal är särskilt viktigt för familjens heder. Även om det är vanligast att tala om hedersrelaterat våld och förtryck i relation till barn och unga vuxna, är det viktigt att komma ihåg att även äldre kan vara utsatta och utövare. Hbtqi-personers sexuella läggning, könsidentitet eller könsuttryck ses som extra hotfullt mot familjens heder, eftersom de bryter mot hedersnormerna. Hbtqi-personer är därför särskilt sårbara i hederskontext. Pojkar och unga män kan förväntas bevaka och kontrollera systrar eller kvinnliga släktingar och riskerar att själva bli utsatta för våld och förtryck om de väljer att gå emot hedersnormerna.

Personer med funktionsnedsättning är liksom hbtqi-personer särskilt sårbara i hederskontext, eftersom de ofta står i en beroendeställning till gärningspersonerna och kan ha svårt att kommunicera med det omgivande samhället. Detsamma gäller äldre som har kognitiv svikt, demenssjukdom eller sänkt fysisk funktionsförmåga.

Planen

Göteborgs Stad har ett övergripande mål om att ingen ska utsättas för våld i nära relationer. Eftersom hedersrelaterat våld och förtryck till stor del utövas i nära relation ska staden därmed även arbeta för att ingen ska utsättas för hedersrelaterat våld och förtryck.

Det övergripande målet beskrivs i *Göteborgs Stads plan för arbete mot våld i nära relationer 2024–2027*. Kopplat till målet finns fyra delmål som är viktiga för att staden ska uppnå det övergripande målet. För att möjliggöra synkroniserat arbete gällande våld i nära relation och hedersrelaterat våld och förtryck utgår aktiviteterna i denna plan från samma områden som delmålen i planen för arbete mot våld i nära relation: förebyggande arbete, stöd och skydd, samt att arbetet som görs är av god kvalitet. Framgång inom samtliga områden bör leda till att skadeverkningarna av våldet minskar och i bästa fall att det aldrig äger rum.

Denna plan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck kompletterar planen mot våld i nära relation, genom att den tar sikte på det som skiljer det hedersrelaterade våldet och förtrycket från våld i nära relation och på den särskilda utsatthet som personer som lever i hederskontext befinner sig i. Aktiviteterna är formulerade utifrån vad stadens förvaltningar anses behöva göra i dagsläget för att utveckla arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck, utöver att upprätthålla pågående arbete och att arbeta utifrån befintliga krav som finns i lagstiftning och annan styrning.

1. Förebyggande arbete

Staden ska arbeta för att förhindra att hedersrelaterat våld och förtryck uppkommer och upprepas. Förebyggande arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck handlar både om att ge barn, vuxna och äldre tillgång till sina mänskliga rättigheter och att förebygga brottslighet. Förskolan, skolan, fritidsarenor och vuxenutbildningen spelar en viktig roll i det arbetet. Socialtjänsten har i och med den nya socialtjänstlagen ett förtydligt uppdrag om att den ska arbeta brottsförebyggande (6 kapitlet, 8 §). I *Göteborgs Stads plan för arbete mot våld i nära relation 2024–2027* finns flertalet aktiviteter som är viktiga för det förebyggande arbetet och dessa bör tas i beaktande även i arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck.

I denna plan finns två aktiviteter som kan utveckla och stärka stadens förebyggande arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck. Dessa ska genomföras under planperioden av nämnder med utpekat ansvar.

Öka personalens kompetens

Personer som har en funktionsnedsättning, framför allt intellektuell funktionsnedsättning, och personer som identifierar sig som hbtqi är särskilt sårbara i hederskontext. Dessa grupper riskerar att bli osynliga i ett generellt förebyggande arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck. Dels för att samhället i hög grad bygger på föreställningar om heteronormativitet, dels för att samhällets institutioner och insatser vanligtvis är uppbyggda utifrån normativa föreställningar om hur människor fungerar och agerar. Som ett led i att säkerställa att dessa grupper uppmärksammas och får en likvärdig tillgång till

stöd och hjälp, ska socialförvaltningarna och utbildningsförvaltningarna genomföra kompetenshöjande insatser med fokus på hbtqi-personers och personer med funktionsnedsättnings särskilda utsatthet i hederskontext. De två nämnda grupperna är inte ömsesidigt uteslutande. En individ kan tillhöra båda och även påverkas av andra omständigheter i livet.

Nr.	Aktivitet	Ansvarig
1.1	Socialförvaltningarna och utbildningsförvaltningarna ska öka personalens kompetens om hbtqi-personer och personer med funktionsnedsättnings särskilda utsatthet i hederskontext.	Socialnämnd Centrum, Hisingen, Nordost, Sydväst, nämnden för funktionsstöd, äldre samt vård och omsorgsnämnden, utbildningsnämnden, grundskolenämnden, förskolenämnden, nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning.

Kartlägg om det finns behov av mer tillgänglig information

Det behöver finnas lätt tillgänglig information om hedersrelaterat våld och förtryck och vart det finns stöd och hjälp att få. På stadens officiella webbplats (goteborg.se) och på Regionalt stödcentrum heders webbplats finns information att läsa om detta på svenska. Det är inte ovanligt att personer som är utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck har ett annat modersmål än svenska. Även om många ändå pratar och förstår svenska, är det viktigt att informationen kommuniceras på ett sådant sätt att den blir lätt tillgänglig för så många som möjligt. Det kan exempelvis handla om att översätta delar av informationen till andra språk, skriva den på lätt svenska eller skapa möjligheter att få informationen uppläst. Det är viktigt att förmedla att staden erbjuder akut stöd och skydd till alla som vistas i kommunen.

För att informationen om hedersrelaterat våld och förtryck ska vara enkel att ta del av för så många som möjligt ska socialförvaltningen Centrum kartlägga om det finns behov av att ytterligare tillgängliggöra informationen på stadens officiella hemsida (goteborg.se) och på Regionalt stödcentrum heders hemsida.

Nr.	Aktivitet	Ansvarig
1.2	Socialförvaltningen Centrum ska kartlägga om det finns behov av att ytterligare tillgängliggöra informationen om hedersrelaterat våld och förtryck på stadens officiella webbplats (goteborg.se) och på Regionalt stödcentrum heders webbplats.	Socialnämnd Centrum

2. Stöd och skydd till utsatta

De som utsätts för hedersrelaterat våld och förtryck behöver samhällets stöd och skydd. Många som utsatts för hedersrelaterat våld och förtryck lider av trauman, psykisk ohälsa, bristande tillit till andra människor och myndigheter, samt ekonomiska problem. Att lämna hederskontexten innebär att individen ofta behöver lämna hela sitt sociala nätverk och börja om på nytt, vilket kan vara oerhört påfrestande. Att individen söker stöd från samhället eller lämnar familjen/kollektivet ses inom hederskontexten som en kränkning av familjens heder och kan leda till att våldet mot individen eskalerar. Det är därför mycket viktigt att hedersrelaterade ärenden hanteras på ett korrekt sätt så att individen inte utsätts för onödiga och farliga risker.

Många av de insatser som ska vidtas av förvaltningarna vid upptäckt, anmälan eller ansökan om stöd och skydd är reglerade i lagar och föreskrifter. Både socialtjänsten och skolan har krav på sig att verksamheten bedrivs i enlighet med vetenskap och beprövad erfarenhet (skollag 1 kapitlet 5 §, socialtjänstlag 5 kapitlet 1 §). I *Göteborgs Stads plan för arbete mot våld i nära relation 2024–2027* finns flertalet aktiviteter som är viktiga för att kunna ge individen adekvat stöd och skydd från våld, även från hedersrelaterat våld och förtryck.

I denna plan finns två aktiviteter som kan utveckla och stärka stadens arbete med stöd och skydd för den som utsätts för hedersrelaterat våld och förtryck. Aktiviteterna ska genomföras under planperioden av nämnder med utpekat ansvar.

Ställ frågor för upptäckt av hedersrelaterat våld

Att ställa frågor om våldsutövning och våldsutsatthet är viktigt för att kunna upptäcka om någon utsätts för våld eller utsätter andra för våld. I Göteborgs Stads plan för arbete mot våld i nära relation finns tre aktiviteter som ger socialnämnderna i uppdrag att säkerställa att det finns rutiner och metoder att ställa frågor om våldsutövning och våldsutsatthet (aktiviteterna 1.5, 2.3 och 3.1). För att socialförvaltningarna även ska kunna upptäcka fler som utsätts för eller utövar hedersrelaterat våld och förtryck, ska de inkludera hedersrelaterat våld och förtryck i arbetet med rutinerna och metoderna för att ställa frågor. Detta för att i förlängningen kunna erbjuda fler utsatta och utövare stöd och hjälp. Det är viktigt att socialförvaltningarna i detta arbete tar i beaktande att människor har olika förmågor och behov av stöd för att kunna kommunicera om sin situation.

Nr.	Aktivitet	Ansvarig
2.1	Socialförvaltningarna ska i arbetet med att upptäcka våldsutsatthet och våldsutövning även ställa frågor för att upptäcka hedersrelaterat våld och förtryck.	Socialnämnd Centrum, Hisingen, Nordost och Sydväst, nämnden för funktionsstöd, äldre samt vård- och omsorgsnämnden

Implementera standardiserade bedömningsmetoder

Standardiserade bedömningsmetoder är viktiga verktyg för att urskilja om individen är utsatt för just hedersrelaterat våld och förtryck, samt för att bedöma risken för fortsatt eller ökad utsatthet. Att implementera standardiserade bedömningsmetoder i verksamheterna möjliggör ett mer likvärdigt arbete i staden. Därför ska de regionala

socialförvaltningarna implementera standardiserade bedömningsmetoder för risk- och skyddsbedömning inriktade på hedersrelaterat våld och förtryck. Standardiserade metoder ska användas i ärenden rörande barn, vuxna och äldre. Förvaltningarna behöver se till att personalen har förutsättningar att använda metoderna med hänsyn till den enskildes förmåga och behov.

Det finns olika bedömningsinstrument som kan användas. Exempelvis erbjuder Socialstyrelsen utbildningar i HEVA, som är ett bedömningsstöd för utredning av hedersutsatta barn mellan 12 och 17 år. Ett annat exempel på instrument som kan användas för bedömning av risk för hedersrelaterat våld är PATRIARK, som Regionalt stödcentrum heder erbjuder utbildningar i.

Nr.	Aktivitet	Ansvarig
2.2	De regionala socialförvaltningarna ska implementera standardiserade bedömningsmetoder för risk- och skyddsbedömning inriktade på hedersrelaterat våld och förtryck.	Socialnämnd Centrum, Hisingen, Nordost och Sydväst

3. Öka kvaliteten i arbetet

Det är viktigt att arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck är av god kvalitet. Att socialtjänsten och skolan ska ha ett systematiskt kvalitetsarbete är lagstadgat (socialtjänstlag 5 kapitlet, skollag 4 kapitlet). Ett kontinuerligt och systematiskt arbete för att öka kvaliteten säkrar att verksamheterna når krav och mål, samt att målgruppernas behov och förväntningar på verksamheten möts. Ett arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck som är av god kvalitet innefattar exempelvis att medarbetarna har kunskap om hedersrelaterat våld och förtryck, samt att de är väl förtrogna med de lokala rutiner och den lagstiftning som gäller för arbetet. I *Göteborgs Stads plan för arbete mot våld i nära relation 2024–2027* finns flera aktiviteter för att öka kvaliteten i arbetet mot våld i nära relationer. Dessa aktiviteter bidrar även till att öka kvaliteten i arbetet med hedersrelaterat våld och förtryck.

I denna plan finns en aktivitet som ytterligare kan öka kvaliteten i arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck. Aktiviteten ska genomföras under planperioden av nämnder med utpekad ansvar.

Utveckla kartläggningen av bortförda barn

Barn och unga som befinner sig i hederskontext kan föras ur landet och där utsättas för olika typer av våld och förtryck. Sedan år 2020 har stadsdelsnämnderna och därefter socialförvaltningen Centrum, tillsammans med socialförvaltningarna Hisingen, Nordost och Sydväst, sammanställt statistik över antalet barn som förts ut ur landet av hedersrelaterade anledningar. Det har genom åren framkommit utmaningar att genomföra kartläggningen på ett sätt som kan visa att det är just hedersrelaterad problematik som är orsaken till att barnet förs ut ur landet, och den är i behov av utveckling.

Att utveckla kartläggningen kan exempelvis innebära att socialförvaltningarna behöver se över orsaks- och händelsekoder i sitt verksamhetssystem för myndighetsutövning och skapa manuella arbetssätt för att systematiskt granska ärenden. Det kan bli aktuellt med samverkan med grundskoleförvaltningen för tillgång till information från

skolpliktsbevakningen. Socialförvaltningen Centrum ska även ge förslag på hur kartläggningens resultat kan användas för att utveckla arbetet med att förhindra att bortföranden sker.

Jämställdhetsmyndigheten har ett regeringsuppdrag att lämna förslag på hur ett nationellt inrapporterings- och uppföljningssystem av ärenden där ett barn eller en vuxen har blivit bortförd utomlands ska utformas. Uppdraget ska redovisas den 30 april år 2026 och socialförvaltningen Centrum bör ta resultatet i beaktande vid utvecklingen av den lokala kartläggningen.

Nr.	Aktivitet	Ansvarig
3.1	Socialförvaltningen Centrum ska utveckla kartläggningen av barn som förs ur landet av hedersrelaterade anledningar och ge förslag på hur kartläggningens resultat kan användas för verksamhetsutveckling på området.	Socialnämnd Centrum

Översikt av aktiviteter

Nr.	Aktivitet	Ansvarig
1.1	Socialförvaltningarna och utbildningsförvaltningarna ska öka personalens kompetens om hbtqi-personer och personer med funktionsnedsättnings särskilda utsatthet i hederskontext.	Socialnämnd Centrum, Hisingen, Nordost, Sydväst, nämnden för funktionsstöd, äldre samt vård och omsorgsnämnden, utbildningsnämnden, grundskolenämnden, förskolenämnden, nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning.
1.2	Socialförvaltningen Centrum ska kartlägga om det finns behov av att ytterligare tillgängliggöra informationen om hedersrelaterat våld och förtryck på stadens officiella webbplats (goteborg.se) och på Regionalt stödcentrum heders webbplats.	Socialnämnd Centrum
2.1	Socialförvaltningarna ska i arbetet med att upptäcka våldsutsatthet och våldsutövning även ställa frågor för att upptäcka hedersrelaterat våld och förtryck.	Socialnämnd Centrum, Hisingen, Nordost och Sydväst, nämnden för funktionsstöd, äldre samt vård- och omsorgsnämnden
2.2	Socialförvaltningarna ska implementera standardiserade bedömningsmetoder för risk- och skyddsbedömning inriktade på hedersrelaterat våld och förtryck.	Socialnämnd Centrum, Hisingen, Nordost och Sydväst
3.1	Socialförvaltningen Centrum ska utveckla kartläggningen av barn som förs ur landet av hedersrelaterade anledningar och ge förslag på hur kartläggningens resultat kan användas för verksamhetsutveckling på området.	Socialnämnd Centrum